

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

KOP BÖLGE KALKINMA PROGRAMI (2021-2023) İZLEME-DEĞERLENDİRME RAPORU

İÇİNDEKİLER

A. KONYA OVASI PROJESİ (KOP) BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	2
B. KOP BÖLGE KALKINMA PROGRAMI (2021-2023)	3
1. KOP BÖLGE KALKINMA PROGRAMI STRATEJİK ÇERÇEVESİ.....	5
2. KOP BÖLGE KALKINMA PROGRAMININ İZLENMESİ	5
C. KOP BÖLGE KALKINMA PROGRAMI GERÇEKLEŞME BİLGİLERİ	6
1. TOPRAK VE SU KAYNAKLARININ SÜRDÜRÜLEBİLİR KULLANIMI VE KIRSAL KALKINMA	9
1.1. SOP 1: Su Yönetimi Programı	10
1.1.1. Küçük Ölçekli Tarımsal Sulama	10
1.1.2. Apa Barajı Sulaması Kanal Rehabilitasyonu	12
1.2. SOP 2: Tarımsal Su Potansiyelinin Artırılması Programı.....	12
1.3. SOP 3: Tarımsal Eğitim ve Yayım Programı.....	12
1.3.1. Tarımsal Eğitim ve Yayım	12
1.4. SOP 4: Kırsal Kalkınma, Örgütlü Tarımsal ve Yöresel Ürünlerin Üretim-Satış ve Pazarlamasının Desteklenmesi Programı.....	14
1.4.1. Kırsal Dezavantajlı Alanlar Kalkınma Programı	14
1.1. SOP 5: Tarımsal Araştırmalar Programı	15
1.1.1. Tarımsal Araştırmalar Projesi	15
1.2. SOP 6: Modern Hayvancılığın Desteklenmesi Programı.....	16
SOP 7: Hayvansal Atıkların Tarıma Kazandırılması Programı.....	16
1.2.1. Hayvancılık Altyapısının Geliştirilmesi Projesi.....	16
2. TURİZM, SANAYİ VE ENERJİDE EKONOMİK BÜYÜME	17
2.1. SOP 8: Turizm Altyapısının Güçlendirilmesi Programı	18
2.1.1. Güzelyurt Çevre Düzenleme Projesi	18
2.1.2. Mustafapaşa Turizm Uygulamaları Projesi	18
2.2. SOP 9: Sanayi Ekosisteminin Güçlendirilmesi Programı	19
2.2.1. KOP-MOTÜM	19
2.3. SOP 10: Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği Programı	20
2.3.1. Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği Programı	20
3. BEŞERİ VE KURUMSAL KAPASİTENİN GELİŞTİRİLMESİ	22
3.1. SOP 11: Yerel Kurumların Kapasitesinin Geliştirilmesi Programı	23
3.2. SOP 12: KOP SOGEP (Gençlerin ve kadınların istihdama kazandırılması)	23
3.3. SOP 13: Eğitim, Kültür ve Sanat Faaliyetlerinin Desteklenmesi Programı.....	23
3.3.1. KOP Bölgesi'nde Okuma Kültürünün Geliştirilmesi Projesi	23
3.3.2. Muhtelif Kültür Projeleri.....	25
3.3.3. Nasreddin Hoca Dünya Mizah Köyü Projesi	25
D. DEĞERLENDİRME	26

TABLOLAR

Tablo 1: KOP Bölge Kalkınma Programı Bütçe Öngörüsü	5
Tablo 2: Amaç Bazında KOP BKP Gerçekleşme Bilgileri	7
Tablo 3: Sektörel Bazda KOP BKP Gerçekleşme Bilgileri	7
Tablo 4: İller Bazında KOP BKP Gerçekleşme Bilgileri	7
Tablo 5: KOP BKP Gösterge Gerçekleşmeleri	8
Tablo 6: Amaç 1 - Hedef ve SOP Bazında Ödenek ve Harcama Bilgileri	9
Tablo 7: Küçük Ölçekli Sulama İşleri Kapsamında Ödenek ve Harcama Gerçekleşme Bilgileri	10
Tablo 8: Küçük Ölçekli Sulama İşleri Programı İl Bazında Proje Durumlarına Göre Gerçekleşmeler	11
Tablo 9: YAS'da Su ve Enerji Revizyonu Projesi İller Bazında Gerçekleşmeler.....	12
Tablo 10: Tarımsal Eğitim ve Yayım Kapsamında Ödenek ve Harcama Gerçekleşme Bilgileri.....	13
Tablo 11: Tarımsal Eğitim ve Yayım Programı İller Bazında Proje Durumlarına Göre Gerçekleşmeler	14
Tablo 12: Kırsal Dezavantajlı Alanlar Kalkınma Programı Kapsamında Ödenek ve Harcama Gerçekleşme Bilgileri	15
Tablo 13: Kırsal Dezavantajlı Alanlar Kalkınma Programı İller Bazında Proje Durumlarına Göre Gerçekleşmeler	15
Tablo 14: Tarımsal Araştırmalar Projesi Kapsamında Ödenek ve Harcama Gerçekleşme Bilgileri	16
Tablo 15: Tarımsal Araştırmalar Projesi İller Bazında Gerçekleşmeler.....	16
Tablo 16: Hayvancılık Altyapısının Geliştirilmesi Programı Kapsamında Ödenek ve Harcama Gerçekleşme Bilgileri	17
Tablo 17: Hayvancılık Altyapısının Geliştirilmesi Programı İller Bazında Proje Durumlarına Göre Gerçekleşmeler	17
Tablo 18: Amaç 2 - Hedef ve SOP Bazında Ödenek ve Harcama Bilgileri	18
Tablo 19: Mustafapaşa Turizm Uygulamaları Projesi Ödenek ve Harcama Gerçekleşme Bilgileri	19
Tablo 20: KOP-MOTÜM Projesi Ödenek ve Harcama Gerçekleşme Bilgileri	19
Tablo 21: KOP-MOTÜM Projesi İller Bazında Gerçekleşmeler	19
Tablo 22: Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği Programı Kapsamında Ödenek ve Harcama Gerçekleşme Bilgileri...	20
Tablo 23: Enerji Verimliliği Uygulamalarının Desteklenmesi Programı İller Bazında Proje Durumlarına Göre Gerçekleşmeler.....	21
Tablo 24: Jeotermal Uygulamalarının Desteklenmesi Programı İller Bazında Proje Durumlarına Göre Gerçekleşmeler....	22
Tablo 25: Amaç 3 - Hedef ve SOP Bazında Ödenek ve Harcama Bilgileri	22
Tablo 26: KOP SOGEP İller Bazında Proje Durumlarına Göre Gerçekleşmeler.....	23
Tablo 27: KOP Bölgesi'nde Okuma Kültürünün Geliştirilmesi Projesi Kapsamında Ödenek ve Harcama Gerçekleşme Bilgileri	24
Tablo 28: KOP Bölgesi'nde Okuma Kültürünün Geliştirilmesi Projesi İller Bazında Proje Durumlarına Göre Gerçekleşmeler.....	24

A. KONYA OVASI PROJESİ (KOP) BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

Başlangıç aşamasında ağırlıklı olarak sulama projelerinden oluşan Konya Ovası Projesi, yüzyılı aşkın bir geçmişe sahiptir. Ülkemizin ilk resmi sulama projesi olma özelliğini de taşıyan Konya Ovasına su getirme çalışmaları, 1800’lü yılların sonunda başlamış ve bölgenin en büyük tatlı su kaynağı olan Beyşehir Gölünden Çumra Ovasına su aktarılmıştır. Cumhuriyet Hükümetleri döneminde de bölgede yeni sulama projeleri geliştirilmeye devam etmiş ve 1985 yılından itibaren Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ) tarafından bu projeler gayri resmi olarak Konya Ovaları Projesi (KOP) olarak ifade edilmeye başlanmıştır. Konya Kapalı Havzası’nda bulunan Niğde ve Aksaray illerindeki sulama projeleri de 2011 yılından sonra KOP kapsamına dâhil edilmiştir.

Konya Kapalı Havzası’nda su ve tarım alt yapısının yetersizliği nedeniyle tasarruflu su kullanımı amacıyla önce Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) Müsteşarlığı, 2011 yılından itibaren ise Kalkınma Bakanlığı tarafından bir dizi çalışma yapılmıştır. Bu çalışmalar neticesinde bölgenin tarımda daha rekabetçi üretim yapmasını temin için tarımsal su yönetimi ve sulama altyapısının geliştirilmesi, arazi toplulaştırma ve tarla içi geliştirme hizmetlerinin yaygınlaştırılması, çevresel sürdürülebilirliğin sağlanması, tarımsal üretimde verimliliğin ve çeşitliliğin artırılması yanı sıra kırsal alanda sosyal hayatın geliştirilmesi gibi tedbirleri içeren “Taslak KOP Tarım Eylem Planı” hazırlanmıştır. Akabinde yatırım programlarına giren DSİ ve diğer kurumlara ait bazı projelere “KOP” rumuzu ile ödenek tahsisine başlanmış ve böylece “KOP” ifadesi ilk defa resmi olarak çalışmalarda yer almıştır.

KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (KOP BKİ), 8 Haziran 2011 tarihli ve 642 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile Konya Ovası Projesinin uygulamalarını yerinde koordine etmek, bu kalkınma projesinin uygulandığı illerdeki yatırımların gerektirdiği araştırma, planlama, programlama, projelendirme, izleme, değerlendirme ve koordinasyon hizmetlerinin yerine getirilmesi suretiyle bu projelerin kapsadığı bölgelerin kalkınmasını hızlandırmak üzere, Kalkınma Bakanlığına bağlı ve tüzel kişiliğe sahip bir kurum olarak kurulmuştur.

KOP BKİ’nin kurulmasıyla KOP, sadece sulama projeleri ve tarım sektörüyle sınırlı kalmayan, çok sektörlü ve entegre resmi bir bölgesel kalkınma programına dönüştürülmüştür.

Anılan KHK ile KOP BKİ’nin görev alanı Aksaray, Karaman, Konya ve Niğde illerinden oluşmakta iken; 6 Haziran 2016 tarihli ve 2016/8870 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla Nevşehir ve Yozgat, 7 Eylül 2016 tarihli ve 2016/9140 sayılı kararnameye ilişkin ekli Bakanlar Kurulu Kararıyla Kırıkkale ve Kırşehir illeri de KOP Bölgesi görev alanına eklenmiştir. Bugün KOP BKİ, 8 ile hizmet etmekte ve merkezi Konya ilinde yer almaktadır.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine uyum sağlanması amacıyla 9 Temmuz 2018 tarihli Resmi Gazetenin mükerrer sayısında yayımlanan 703 sayılı KHK uyarınca Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlanan KOP BKİ’nin görevleri 642 sayılı KHK’nın 2. maddesinde şu şekilde tanımlanmaktadır;

- a) Bölgenin kalkınmasının hızlandırılması amacıyla ilgili kurum ve kuruluşların proje ve faaliyetlerinin uyum ve bütünlük içinde yürütülmesini sağlayacak Eylem Planları hazırlamak, bunların uygulanmasını koordine etmek, izlemek ve değerlendirmek.
- b) Eylem Planları kapsamındaki kamu yatırımlarının etkili ve verimli bir şekilde yürütülmesi için kurumlar arası koordinasyonu sağlamak.

- c) Eylem Planlarının gerektirdiği yatırımlara ilişkin teklifleri ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde hazırlamak, önceliklendirmek ve ilgili kurum ve kuruluşlar ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına göndermek.
- ç) Bölgedeki kurum ve kuruluşlar tarafından yürütülen yatırım projelerini izlemek ve değerlendirmek.
- d) İlgili kamu kurum ve kuruluşlarınca talep edilmesi hâlinde, yatırım projelerinin geliştirilmesine yardımcı olmak, bu sürece gerektiğinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının belirleyeceği usul ve esaslara göre malî ve teknik destek sağlamak.
- e) Bölge planlarının tamamlayıcılığını ve bütünlüğünü gözeterek, Kalkınma Ajanslarının ortak ve daha etkili çalışmalarına yardımcı olmak ve bu konularda görüş ve öneriler geliştirmek.
- f) Bölgelerinin gelişme potansiyeline, sorunlarına ve imkânlarına dair araştırma, etüt, proje ve incelemeler yapmak veya yaptırmak.
- g) Kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları için başta kurumsal kapasite ve beşeri kaynak konuları olmak üzere, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının belirleyeceği usul ve esaslara göre mevcut proje ve programlarla mükerrerlik oluşturmayacak yenilikçi destek programları tasarlamak ve uygulamak.
- ğ) Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

B. KOP BÖLGE KALKINMA PROGRAMI (2021-2023)

2014-2018 yıllarını kapsayan KOP Eylem Planı uygulama süresi 2018 yılı sonu itibariyle sona ermiştir. Kaynakların etkin ve verimli değerlendirilmesi amacıyla, tek yıllık veya münferit projelerin uygulanması yerine; belirlenen bir sektör/temada istikrarlı ve sürekli projelerin uygulanmasının daha yerinde ve faydalı olacağı değerlendirilmiştir. Bu kapsamda, stratejik amaç ve hedeflerle sınırları çizilen çerçevede, sektörel operasyonel programlar (SOP) demetinden oluşan KOP Bölge Kalkınma Programı'nın hazırlığına 2019 yılında başlanmıştır. Sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması amacıyla benimsenen program bazlı yaklaşım doğrultusunda "Eylem Planı" yerine "Bölge Kalkınma Programı" adı verilmiştir.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan "Bölge Kalkınma Programı Hazırlama Rehberi"ne ve takvimine göre KOP Bölge Kalkınma Programı (2021-2023) hazırlama süreci başlatılmıştır. Bu kapsamda, Doğu Anadolu Projesi, Doğu Karadeniz Projesi, Konya Ovası Projesi ve Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdarelerinin birlikte ve ortak anlayışla 2021-2023 dönemi için Bölge Kalkınma Programı hazırlamasını temin etmek amacıyla, Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü uzmanları, Bölge Kalkınma İdarelerinden uzmanlar ve bölgelerdeki Kalkınma Ajansları uzmanlarından müteşekkil bir "Bölge Kalkınma Programı Çalışma Grubu" oluşturulmuştur. Bu çalışma grubu, temel ve müşterek kararlar almış, fikir alışverişinde bulunmuş, Ankara'da ve Bölge Kalkınma İdareleri merkezlerinde toplantılar gerçekleştirmiştir.

2021-2023 dönemini kapsayacak olan KOP Bölge Kalkınma Programı hazırlığında, 2014-2018 KOP Eylem Planı'nın hazırlık ve uygulama tecrübesi yol gösterici olmuştur.

Bölge Kalkınma Programı hazırlanırken, öncelikle ulusal önceliklerin, politika ve tedbirlerin yer aldığı 11. Kalkınma Planı ve Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi (2014-2023) gibi ulusal politika

belgeleri incelenmiştir. Bu çerçevede, ulusal planlarda yer alan dönem verileri değerlendirilmiş; günümüz ve sonrası için ifade edilen projeksiyonlar güncel verilerle karşılaştırılmıştır. Ayrıca, KOP için hazırlanmış önceki dönem bölge planlama çalışmaları ile eylem planları gözden geçirilmiştir. Bu çalışmalar neticesinde, KOP Bölge Kalkınma Programı'na (2021-2023) dayanak teşkil edecek hususlar ele alınmış ve öncelikler ortaya çıkarılmıştır.

Bölge Kalkınma Programının hazırlanmasında; uygulama, kaynak kullanımı, izleme ve değerlendirme faaliyetlerinin etkinleştirilmesi açısından “odaklanma ilkesi” esas alınmıştır. Bunun için, 2014-2018 Eylem Planı döneminde yapılan ekonomik, sosyal ve kültürel araştırma projeleri neticesinde belirlenmiş olan bölgenin ihtiyaçları listelenmiş ve önceliklendirilmiştir. Yerelin azami düzeyde katkı sağlaması için çalışmalara bölgedeki Kalkınma Ajansları da dâhil edilmiştir. Ajanslar tarafından hazırlanan 2014-2023 dönemini kapsayan bölge planları ile hali hazırda yürütmekte oldukları sonuç odaklı programlardan, etkin bir şekilde yararlanılmıştır.

KOP Bölge Kalkınma Programı (2021-2023) hazırlığında öncelikle mevcut veriler üzerinden durum değerlendirmesi yapılmıştır. Bölgenin sektörler itibariyle mevcut durumu ortaya konulmuş, seçilmiş göstergeler yerel, bölgesel ve ulusal bazda karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir. Bu sayede, bölgenin ihtiyaçları, sorunları, gelişme alanları ve potansiyeli sektörler bazında ortaya konmuştur.

Bölge Kalkınma Programının belirlenen amaç, hedef ve sektörel operasyonel programlar (SOP) doğrultusunda 3 amaç, 8 hedef ve 13 sektörel operasyonel programdan (SOP) müteşekkil stratejik çerçevesi oluşturulmuştur. Stratejik çerçevenin oluşturulmasından sonra ise stratejik çerçevede yer alan programlara ayrılması öngörülen bütçelere yer verilmiştir. Bölge Kalkınma Programı kapsamında yürütülecek faaliyetlerin finansmanı, KOP Bölge Kalkınma İdaresinin kurumsal bütçesinden karşılanmaktadır.

KOP Bölge Kalkınma Programı (2021-2023) stratejik çerçevesi, “Toprak ve Su Kaynaklarının Sürdürülebilir Kullanımı ve Kırsal Kalkınma”, “Turizm, Sanayi ve Enerjide Ekonomik Büyüme” ve “Beşerî ve Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi” temel amaçlarını kapsamaktadır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri çerçevesinde yapılan revizyon çalışmaları sonucunda nihai halini alan KOP Bölge Kalkınma Programı (2021-2023), Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından Cumhurbaşkanlığı makamı onayına sunulmuş ve onaylanması akabinde yürürlüğe girmiştir.

1. KOP BÖLGE KALKINMA PROGRAMI STRATEJİK ÇERÇEVESİ

KOP Bölge Kalkınma Programı (2021-2023), KOP bölgesinin diğer bölgeler ile gelişmişlik farklarını azaltmaya yönelik 3 amaç, 8 hedef ve 13 sektörel operasyonel programdan oluşmaktadır. Bölge Kalkınma Programının amaçları şunlardır:

- Toprak ve su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı ve kırsal kalkınma,
- Turizm, sanayi ve enerjide ekonomik büyüme,
- Beşerî ve kurumsal kapasitenin geliştirilmesi.

KOP Bölge Kalkınma Programı için belirlenen amaçlar çerçevesinde öngörülen bütçe tutarları aşağıdaki tabloda yer almaktadır. 2021-2023 yıllarını kapsayan KOP Bölge Kalkınma Programı'nın finansmanı, Kamu Yatırım Programı'ndan KOP İdaresine tahsis edilecek ödenekler ile gerçekleştirilmektedir.

Tablo 1: KOP Bölge Kalkınma Programı Bütçe Öngörüsü (Bin TL)

Amaçlar	2021	2022	2023	Toplam
Amaç 1: Toprak ve su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı ve kırsal kalkınma	103.317	114.379	123.206	340.902
Amaç 2: Turizm, sanayi ve enerjide ekonomik büyüme	5.969	6.248	6.729	18.946
Amaç 3: Beşerî ve kurumsal kapasitenin geliştirilmesi	9.641	11.918	12.799	34.358
Toplam	118.927	132.545	142.734	394.206

KOP Bölge Kalkınma Programı (2021-2023) kapsamında uygulanacak sektörel operasyonel programlar, bölgedeki ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile iş birliği içerisinde gerçekleştirilmektedir.

2. KOP BÖLGE KALKINMA PROGRAMININ İZLENMESİ

KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 642 sayılı KHK'nın Görevler başlıklı 2. Maddesinin a fıkrasında belirtilen "*Bölgenin kalkınmasının hızlandırılması amacıyla ilgili kurum ve kuruluşların proje ve faaliyetlerinin uyum ve bütünlük içinde yürütülmesini sağlayacak Eylem Planları hazırlamak, bunların uygulanmasını koordine etmek, izlemek ve değerlendirmek*" hükmü uyarınca KOP Bölge Kalkınma Programı'nın (2021-2023) uygulanmasından ve takibinden esas olarak sorumludur. KOP Bölge Kalkınma Programı kapsamındaki ilerlemeler üçer aylık dönemlerle KOP Bölge Kalkınma İdaresi tarafından raporlanmaktadır.

KOP Bölge Kalkınma Programı (2021-2023) (KOP BKP) kapsamında KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığınca yürütülen faaliyetlere ilişkin gerçekleştirmeler, bu rapor kapsamında yer almaktadır. Öncelikle 2021 yılından ilgili rapor dönemine kadar olan süreçte ve KOP BKP kapsamında uygulanan program ve projelere ait ödenek tahsisleri ve harcamalara ilişkin gerçekleştirmeler; amaç, il ve sektör bazında raporlanmış, aynı zamanda SOP bazında belirlenen hedeflerin rapor dönemi sonu itibarıyla gerçekleşme değerlerine yer verilmiştir.

Rapor, KOP BKP kapsamındaki tüm program ve projelere ait program dönemini içerir gerçekleştirmeleri kümülatif bir şekilde sunmaktadır.

C. KOP BÖLGE KALKINMA PROGRAMI GERÇEKLEŞME BİLGİLERİ

KOP Bölge Kalkınma Programı (KOP BKP) KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı'nın yürüteceği çalışmaları yönlendiren temel çerçeve belgesidir. 2021-2023 döneminde yürütülen faaliyetler KOP BKP kapsamında yer alan SOP'lara yönelik program/projelerden oluşmaktadır.

KOP Bölge Kalkınma İdaresince yürütülen faaliyetler temelde iki yöntemle gerçekleştirilmektedir. Bunlardan birincisi sermaye gideri şeklinde ödenek tahsis edilen faaliyetlerdir. Bu faaliyetler temelde Başkanlığın faaliyetlerini doğrudan kendisinin gerçekleştirdiği konferans, çalıştay, eğitim, toplantı, sempozyum gibi organizasyonların düzenlenmesine yönelik faaliyetleri içermektedir.

Diğer yöntem ise sermaye transferi şeklinde ödenek tahsisatı gerçekleşmiş faaliyetlerdir. Bu kapsamdaki faaliyetler diğer kamu kurumlarına KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığınca mali destek sağlanan projelerdir. Söz konusu projelerden bir kısmı, yapılan araştırma ve fizibilite çalışmaları ile bölgenin ihtiyaç ve öncelikleri doğrultusunda çerçevesi belirlenen mali destek programları şeklinde uygulanmaktadır. Söz konusu programlara ödenekler yıllık olarak tahsis edilmekte olup uygulama süreçleri "Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıkları Tarafından Sermaye Transferi Ödeneklerinin Kullanılması, İzlenmesi ve Denetimine İlişkin Usul ve Esaslar" uyarınca belirlenmektedir. Söz konusu usul ve esaslar çerçevesinde açılan mali destek çağrı programları kapsamında ilgili kamu kurumlarınca mali destek talep edilen projeler toplanarak, değerlendirmeye tabi tutulmakta; programın öncelikleri, projenin gerçekleştirilebilirliği, maliyet incelemeleri, bölge kalkınmasına sağlayacağı fayda durumu değerlendirilerek, program bütçesinin elverdiği ölçüde desteklenmektedir. Söz konusu projelere ilişkin ödenekler yıllık olarak tahsis edildiği için, ödenekleri faaliyetleri tamamlanmamış olsa bile usul ve esaslar uyarınca kalan ödenek yılsonunda blokeli olarak uygulayıcı kuruluşlar hesabına aktarılmakta, ancak kullanımı faaliyetler tamamlandıkça Başkanlık iznine bağlı olarak gerçekleştirilmektedir.

Mali destek programları dışında, bölgenin ihtiyaç ve öncelikleri doğrultusunda belirlenen ve farklı bir kamu kurumunca yürütülecek müstakil projeler de KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı tarafından desteklenebilmektedir.

2021-2023 dönemi KOP BKP sürecini etkileyen en önemli olay ülkemizde 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş, 20 Şubat 2023 tarihinde Hatay merkezli olarak yaşanan ve 11 ilimizde büyük yıkımlara yol açan depremlerdir. 2021 ve 2022 yıllarında belirlenen takvimler kapsamında faaliyetler yürütülürken, 2023 yılında mali destek sağlanması planlanan projelere yönelik faaliyetler, kamu kaynaklarının ve Başkanlık bütçesinin kullanımına yönelik duyulacak ihtiyaç ihtimaline karşı askıya alınmış, desteklenecek projelerin belirlenmesine yönelik süreçler gecikmeli olarak gerçekleştirilmiştir. KOP BKP kapsamında yürütülen faaliyetler yanı sıra deprem bölgesine yönelik acil ihtiyaçların teminine ve deprem bölgesine ulaştırılmasına yönelik faaliyetler gerçekleştirilmiştir.

KOP BKP'nin amaçlar bazında mali gerçekleştirmeleri, Başkanlık bütçesine yatırım programı aracılığı ile tahsis edilen ödenekler ve bunlar üzerinden yapılan harcamalara dayalı olarak yapılmaktadır. 2021-2023 döneminde KOP BKP'deki her bir amaca yönelik yatırım programı kapsamında tahsis edilen ödenekler ve gerçekleşen harcamalar Tablo 2'de özet olarak verilmiştir.

Tablo 2: Amaç Bazında KOP BKP Gerçekleşme Bilgileri (2021-2023)

Amaçlar	Ödenek Tahsisat Miktarı	Kullanılan Ödenek Tutarı	Nakdi Gerçekleşme (%)
Toprak ve su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı ve kırsal kalkınma	715.995.780	691.628.035	96,60
Turizm, sanayi ve enerjide ekonomik büyüme	57.331.000	55.996.000	97,67
Beşerî ve kurumsal kapasitenin geliştirilmesi	32.480.000	24.912.588	76,70
TOPLAM	805.806.780	772.536.623	95,87

Tablo 3’de yer alan sektörel bazda dağılım tablosunda, 2021-2023 yılında desteklenmek üzere belirlenen ve KOP BKP kapsamında yer alan projelere yönelik sektörel bazda tahsis edilen sermaye transferi ve sermaye gideri ödenekleri toplamı ile söz konusu ödeneklerden gerçekleşen harcamalara ilişkin yılsonu değerleri yer almaktadır. Ayrıca mali destek sağlanan proje sayıları sermaye transferi ödeneği kapsamında desteklenen projeleri içermektedir.

Tablo 3: Sektörel Bazda KOP BKP Gerçekleşme Bilgileri (2021-2023)

Sektör	YP Kapsamında Tahsis Edilen Ödenek Toplamı	Kullanılan Ödenek Toplamı	Mali Destek Sağlanan Proje Sayısı
Bitkisel Üretim	202.146.000	180.671.898	160
Enerji	41.500.000	40.165.000	38
Hayvancılık	37.845.000	34.979.472	28
Kobi-Girişimcilik	9.000.000	9.000.000	3
Kültür	28.545.000	20.977.588	31
Sosyal İçerme	3.935.000	3.935.000	9
Sulama	476.004.780	475.976.665	108
Turizm	6.831.000	6.831.000	2
Genel Toplam	805.806.780	772.536.623	379

KOP Bölgesinde yer alan iller bazında sağlanan mali desteklere ilişkin ödenek tahsisi, harcama ve desteklenen proje sayıları Tablo 4’de yer almaktadır. Sermaye gideri harcamaları bölge geneline uygulandığından ve il bazında ayırımı mümkün olmadığından, söz konusu kapsamdaki ödenek ve harcamalar bu tabloya dahil edilmemiştir.

Tablo 4: İller Bazında KOP BKP Gerçekleşme Bilgileri (2021-2023)

İl	YP Kapsamında Tahsis Edilen Ödenek Toplamı	Kullanılan Ödenek Toplamı	Mali Destek Sağlanan Proje Sayısı
Aksaray	62.997.530	62.997.530	36
Karaman	125.629.550	123.085.522	41
Kırıkkale	51.607.000	51.414.500	20
Kırşehir	22.264.000	22.264.000	21
Konya	231.399.000	230.943.698	136
Nevşehir	101.545.750	101.359.250	44
Niğde	102.589.944	102.589.943	46
Yozgat	72.399.806	72.250.242	41
Genel Toplam	770.432.580	766.904.685	379

* Birden fazla ilde uygulanan ortak projeler, il bazında proje sayılarına eklenmiş ancak mükerrerlik oluşturmamak için genel toplamdan düşülerek verilmiştir. Yine aynı ilde iki yıl uygulanan projeler, her yıl içinde verilmekle birlikte toplam proje sayısında tek proje olarak değerlendirilmiştir.

KOP BKP kapsamında bulunan sektörel operasyonel programlar için azami 2, asgari 1 adet performans göstergesi belirlenmiştir. Bu doğrultuda seçilen göstergelerin somut ve ölçülebilir nitelikte olmasına özen gösterilmiştir. Bu göstergeler için belirlenen hedef değerler, Bölge Kalkınma Programının uygulama dönemi sonundaki başarı durumuna ilişkin bilgi verecektir. Program kapsamında belirlenen göstergeler ile bu göstergelerin 2023 yılsonu itibariyle gerçekleşmeleri ve hedef değerleri Tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5: KOP BKP Gösterge Gerçekleşmeleri

Sektörel Operasyonel Program	Gösterge	Ölçüm Birimi	Başlangıç Değeri	Başlangıç Yılı	2023 Yıl Sonu Gerçekleşmesi	Hedef Değeri
Su yönetimi programı	Modern sulama şebekesine kavuşturulacak alan	ha	126.876	2021	134.108	133.000
	Sistem revizyonu yapılan kuyu sayısı	Adet	0	2022	19	75
Tarımsal su potansiyelinin artırılması programı	Antalya, Doğu Akdeniz ve Seyhan Havzalarından su aktarımı planlaması	Adet	0	2022	0	2
Tarımsal eğitim ve yayım programı	Eğitim verilen çiftçi sayısı	Kişi	3.760	2021	7.365	5.160
	Eğitim verilen teknik personel sayısı	Kişi	1.600	2021	1.715	1.720
Kırsal kalkınma, tarımsal örgütlenme ve yöresel ürünlerin üretim-satış ve pazarlamasının desteklenmesi programı	Desteklenen makine-ekipman sayısı	Adet	281	2021	341	361
	Desteklenen işleme ve paketlenme tesisi sayısı	Adet	4	2021	19	9
Tarımsal araştırmalar programı	Desteklenen proje sayısı	Adet	8	2021	12	13
Modern hayvancılığın desteklenmesi programı	Hayvancılık altyapısının iyileştirilmesine ve hayvan refahının artırılmasına yönelik desteklenen proje sayısı	Adet	18	2021	44	23
	Desteklenen portatif ağıl sayısı	Adet	678	2021	929	898
Hayvansal atıkların tarıma kazandırılması programı	Desteklenen makine-ekipman sayısı	Adet	25	2021	33	40
Turizm altyapısının güçlendirilmesi programı	Desteklenen proje sayısı	Adet	9	2021	10	11
Sanayi ekosisteminin güçlendirilmesi programı	Desteklenen proje sayısı	Adet	0	2021	3	1
	Saha ziyaretleriyle hazırlanan ön etüt sayısı	Adet	0	2021	5	10
Yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği programı	Desteklenen proje sayısı	Adet	2	2021	40	4
	Enerji tasarruf oranı	Yüzde	0	2021	13	50
Yerel kurumların kapasitesinin geliştirilmesi programı	Verilen Kurumsal Eğitim Sayısı	Adet	0	2021	0	8
	Desteklenen Proje Sayısı	Adet	0	2021	0	8
KOP SOGEP (Gençlerin ve kadınların istihdama kazandırılması)	İstihdam edilen kişi sayısı	Kişi	0	2021	135	50
	Faaliyetlerden yararlanan dezavantajlı kişi sayısı	Kişi	0	2021	3.599	200
Eğitim, kültür ve sanat faaliyetlerinin desteklenmesi programı	Kurulan kütüphane/atölye ve gerçekleştirilen sanatsal/kültürel etkinlik sayısı	Adet	0	2021	118	50
	Kütüphane/atölyeden yararlanan ve etkinliklere katılan kişi sayısı	Kişi	0	2021	76.850	2.000

1. TOPRAK VE SU KAYNAKLARININ SÜRDÜRÜLEBİLİR KULLANIMI VE KIRSAL KALKINMA

2021-2023 KOP BKP'nın ilk amacı olan "Toprak ve Su Kaynaklarının Sürdürülebilir Kullanımı ve Kırsal Kalkınma" kapsamında 3 hedef ve 7 sektörel operasyonel program (SOP) bulunmaktadır.

Söz konusu amaç kapsamında, su kaynaklarının verimli kullanımının sağlanması, kırsal nüfusun gelirinin ve yaşam kalitesinin iyileştirilmesi, hayvansal üretimde verimliliğin ve hayvan refahının artırılması hedeflenmektedir. Bu çerçevede uygulanacak sektörel operasyonel programlarla gerçekleştirilecek başlıca faaliyetler; bölgede gölet ve kapalı sistem sulama şebekelerinin yapımı ve rehabilitasyonu, havza dışından su transferi konusunda alternatif enerji kaynaklarının kullanılabilirliğinin tespiti, modern altyapılar ve akıllı tarım teknolojileriyle çiftçilerin ve teknik personelin buluşturulmasına yönelik eğitimler ve demonstrasyon faaliyetleri, tarımsal üretim, pazarlama ve markalaşma çalışmalarında özellikle birlik ve kooperatifleşme ile rekabet gücünün artırılmasına ve gelirin tabana yayılmasını sağlamaya yönelik yenilikçi modeller ve örnek uygulamalar, tarımda yeni teknolojilerin kullanımının yaygınlaştırılmasına yönelik araştırma projeleri, hayvancılıkta modernizasyonun sağlanması ve hayvan refahının artırılmasına yönelik çalışmalar, bölgede yoğun olarak yapılmakta olan hayvansal faaliyetler sonucu oluşan atıkların tarıma kazandırılmasına yönelik uygulamalar olarak belirlenmiştir.

"Toprak ve Su Kaynaklarının Sürdürülebilir Kullanımı ve Kırsal Kalkınması" amacı altında yer alan hedefler ve SOP'lara ilişkin Bölge Kalkınma Programı sürecinde tahsis edilen ödenek ve harcama toplamlarına ilişkin bilgiler Tablo 6'da kümülatif olarak verilmiştir. Söz konusu amaca yönelik Bölge Kalkınma Programında 340.902.000 TL'lik ödenek tahsisi öngörülmüştür. Söz konusu öngörü içerisinde yer alan "Tarımsal su potansiyelinin artırılması programı" kapsamında her hangi bir faaliyet yürütülmemiş, "Apa Barajı Sulaması Kanal Rehabilitasyonu" projesi ise Bölge Kalkınma Programı bütçe öngörüsünde yer almamasına rağmen ilave proje olarak gerçekleştirilmiştir. Yatırım programı kapsamında söz konusu amacın gerçekleştirilmesine yönelik 715.995.780 TL ödenek tahsis edilmiş, bunun 691.628.035 TL'lik kısmı kullanılmıştır.

Tablo 6: Amaç 1 - Hedef ve SOP Bazında Ödenek ve Harcama Bilgileri

Hedefler	Sektörel Operasyonel Program	Proje Adı	BKP Kapsamında Öngörülen Yatırım Bütçesi	YP Kapsamında Tahsis Edilen Ödenek Toplamı	Kullanılan Ödenek Toplamı
Su kaynaklarının verimli kullanımı sağlanacaktır.	1. Su yönetimi programı	Küçük Ölçekli Tarımsal Sulama	205.249.000	446.004.780	445.976.665
		Apa Barajı Sulaması Kanal Rehabilitasyonu	-	30.000.000	30.000.000
	2. Tarımsal su potansiyelinin artırılması programı	-	12.000.000	-	-
Kırsal nüfusun geliri ve yaşam kalitesi iyileştirilecektir.	3. Tarımsal eğitim ve yayım programı	Tarımsal Eğitim ve Yayım	37.275.000	39.195.000	30.034.008
	4. Kırsal kalkınma, tarımsal örgütlenme ve yöresel ürünlerin üretim-satış ve pazarlamasının desteklenmesi programı	Kırsal Dezavantajlı Alanlar Kalkınma Programı	55.000.000	151.785.000	147.003.106
	5. Tarımsal araştırmalar programı	Tarımsal Araştırmalar Projesi	5.462.000	11.166.000	3.634.784

Hedefler	Sektörel Operasyonel Program	Proje Adı	BKP Kapsamında Öngörülen Yatırım Bütçesi	YP Kapsamında Tahsis Edilen Ödenek Toplamı	Kullanılan Ödenek Toplamı
Hayvansal üretimde verimlilik ve hayvan refahı artırılacaktır.	6. Modern hayvancılığın desteklenmesi programı	Hayvancılık Altyapısının Geliştirilmesi Projesi	25.916.000	37.845.000	34.979.472
	7. Hayvansal atıkların tarıma kazandırılması programı				
TOPLAM			340.902.000	715.995.780	691.628.035

Bu amaç kapsamında yer alan sektörel operasyonel programlar ile ilişkili olarak yürütülen 6 ana projeye ilişkin kümülatif gerçekleştirmeler ve detay açıklamalara aşağıda yer verilmiştir.

1.1. SOP 1: Su Yönetimi Programı

Su Yönetimi Programı kapsamında Bölge Kalkınma Programı sürecinde iki adet ana proje yürütülmüştür. Bunlardan ilki “Küçük Ölçekli Tarımsal Sulama”, ikincisi ise “Apa Barajı Sulaması Kanal Rehabilitasyonu”dur. Projeler ve detayları aşağıdaki bölümlerde detayları ile verilmiştir.

1.1.1. Küçük Ölçekli Tarımsal Sulama

Program, “Küçük Ölçekli Sulama İşleri Programı” ve “YAS'da Su ve Enerji Revizyonu” olmak üzere iki alt projeden oluşmaktadır. Programa yönelik kamu yatırım programı aracılığı ile Bölge Kalkınma Programı sürecinde tahsis edilen ödenek ve harcama tutarları yıllar itibarıyla aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 7: Küçük Ölçekli Sulama İşleri Kapsamında Ödenek ve Harcama Gerçekleşme Bilgileri

Proje Adı	YP Kapsamında Tahsis Edilen Ödenek			Aktarılan Ödenek Tutarı			YP Kapsamında Tahsis Edilen Ödenek	Kullanılan Ödenek Tutarı
	2021	2022	2023	2021	2022	2023		
Küçük Ölçekli Tarımsal Sulama	74.912.000	238.592.780	132.500.000	74.912.000	238.564.665	132.500.000	446.004.780	445.976.665
- Küçük Ölçekli Sulama İşleri Programı	73.037.000	236.717.780	130.500.000	73.037.000	236.689.665	130.500.000	440.254.780	440.226.665
- YAS'da Su ve Enerji Revizyonu	1.875.000	1.875.000	2.000.000	1.875.000	1.875.000	2.000.000	5.750.000	5.750.000

Program kapsamında yer alan alt projelere ilişkin detaylara raporun aşağıdaki bölümlerinde yer verilmiştir.

a. Küçük Ölçekli Sulama İşleri Programı

Ülkemizin gıda güvencesine ve istihdama katkı sağlamak için, KOP Bölgesindeki su kaynaklarının verimli ve sürdürülebilir bir şekilde kullanılmasını sağlayacak, yeni modern sulama tesislerinin kurulması ve yaygınlaştırılması, sulama randımanını düşük şebekelerin kapalı sisteme dönüştürülmesi ve mera hayvancılığının su ihtiyacının karşılanması amacıyla 2011 yılından itibaren yürütülen program kapsamında:

- Gölet (gövde yüksekliği 25 metrenin altında), su alma ve depolama (bent, brit, havuz vb.) tesisleri yapılarak, sulama suyunun basınçlı sulama sistemler ile sulama sahasına iletilmektedir.

- Klasik sistem açık kanal sulama şebekesi ile sulama yapılan, yer üstü sulama (YÜS) alanları ve arazi toplulaştırması tamamlanmış yer altı sulama (YAS) kooperatif sahaları rehabilite edilerek otomasyon sahip basınçlı sulama sistemine dönüştürülmektedir.
- Hayvancılığın yoğun olarak yapıldığı meralar öncelikli olmak üzere; hayvan içme suyu (HİS) göleti ve depolarının inşası ile ihtiyaç duyulan alanlarda sıvıtlar vasıtasıyla hayvan içme suyunu temin etmek üzere depolama alanı ve iletim kanalları yapılmaktadır.

2023 yılında program adı doğrudan yatırım programında yer almamış, söz konusu mali destek programı kapsamında desteklenmesi planlanan alt projeler doğrudan Kamu Yatırımları Bilgi Sistemine (KaYa) girilmiştir. 2021-2022 yıllarında yatırım programında “Küçük Ölçekli Sulama İşleri Programı” olarak yer alan, ancak 2023 yılında alt projeler bazında yer alan program, aynı program başlığında birleştirilerek raporlanmıştır. Bu kapsamda, Bölge Kalkınma Programı dönemi olan 2021-2023 dönemi kamu yatırım programlarında söz konusu proje için tahsis edilen ödenek toplamı 440.254.780 TL olup, ödeneğin tamamı mali destek programları aracılığı ile alt projelere tahsis edilmiştir.

2021-2023 döneminde söz konusu program kapsamında 103 adet projeye mali destek sağlanmış olup, bunların 33 adedi hayvan içme suyu (HİS) projelerinden oluşmuştur. Desteklenen projelerden 4 adedi iptal edilmiştir. Söz konusu iptal süreci ödenek aktarımı sonrası kesinleştiği için, harcama, ödenek tahsis ve desteklenen proje sayılarına dahil edilmektedir. Mali destek programları kapsamında söz konusu projelere aktarılan ödenek tutarı 440.254.780 TL olup, iptal edilen projelere ait 11.670.000 TL uygulayıcı kurumlardan iade alınmıştır. Mali destek programları kapsamında desteklenen projelerin iller bazında dağılımına yönelik bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 8: Küçük Ölçekli Sulama İşleri Programı İl Bazında Proje Durumlarına Göre Gerçekleşmeler (2021-2023)

İller	Tamamlanan Projeler			Devam Eden Projeler			İptal Edilen Projeler			Genel Toplam		
	Ödenek Tahsisatı	Kullanılan Ödenek	Proje Sayısı	Ödenek Tahsisatı	Kullanılan Ödenek	Proje Sayısı	Ödenek Tahsisatı	Kullanılan Ödenek	Proje Sayısı	Ödenek Tahsisatı	Kullanılan Ödenek	Proje Sayısı
Aksaray	8.825.780	8.825.780	11	32.227.000	32.227.000	3				41.052.780	41.052.780	14
Karaman	56.405.000	56.405.000	14	25.100.000	25.100.000	3				81.505.000	81.505.000	17
Kırıkkale	41.000.000	41.000.000	2							41.000.000	41.000.000	2
Konya	36.290.000	36.290.000	18	34.500.000	34.500.000	7	670.000	670.000	2	71.460.000	71.460.000	27
Nevşehir	44.697.000	44.697.000	6	23.200.000	23.200.000	3	6.500.000	6.500.000	1	74.397.000	74.397.000	9*
Niğde	52.267.194	52.267.194	22	33.270.000	33.270.000	3				85.537.194	85.537.194	25
Yozgat	32.469.401	32.441.286	6	8.333.405	8.333.405	2	4.500.000	4.500.000	1	45.302.806	45.274.691	9
Genel Toplam	271.954.375	271.926.260	79	156.630.405	156.630.405	21	11.670.000	11.670.000	4	440.254.780	440.226.665	103

*2021 yılında desteklenmesi planlanan proje ilgili yıl iptal edilerek bir sonraki yıl desteklenmiştir. Ancak proje ödeneği ilgili uygulayıcı kuruluşa gönderildiği için yıllık harcamaya dahil edilmiş, ancak proje sayısından düşülerek verilmiştir.

b. YAS'da Su ve Enerji Revizyonu

Proje, 2020 Yılı Yatırım Programında YAS Potansiyeli ve Geleceğine İlişkin Araştırma Projesi'nin alt projesi olarak yer alan proje, 2021 yılından itibaren Yatırım Programında Küçük Ölçekli Tarımsal Sulama ana projesinin altında yer almıştır. Proje ile kooperatif kuyularında moto-pomp ünitesi, elektrik tesisatı ve sulama sisteminde verim düşüklüklerinin tespit edilmesi, sulama tesisatının veriminin yükseltilmesi, enerji, su, işçilik ve sulama malzemelerinden tasarruf edilmesi amaçlanmıştır.

Proje için Bölge Kalkınma Programı sürecinde 5.750.000 TL ödenek tahsis edilmiş olup, bunun tamamı uygulayıcı kuruluşlara aktarılmıştır. Söz konusu projelere ilişkin faaliyetler, rapor dönemi itibariyle devam etmektedir. Proje ve ödeneklerin iller bazında dağılımına Tablo 9'da yer verilmiştir.

Tablo 9: YAS'da Su ve Enerji Revizyonu Projesi İller Bazında Gerçekleşmeler (2021-2023)

İller	Devam Eden Projeler		
	Ödenek Tahsisatı	Kullanılan Ödenek	Proje Sayısı
Karaman	2.850.000	2.850.000	2
Niğde	2.900.000	2.900.000	2
Genel Toplam	5.750.000	5.750.000	4

1.1.2. Apa Barajı Sulaması Kanal Rehabilitasyonu

Konya ili Karatay ve Çumra ilçesi sınırları içerisinde yer alan 59.560 hektar alanın sulandığı Çumra Sulaması bünyesinde yer alan 28,1 km'lik toprak kanal sebebiyle, kanala verilen 600 milyon m³ suyun, 70 milyon m³'lük kısmı kaybedilmektedir. Mali kaynak yetersizliği dolayısıyla gerçekleştirilemeyen ancak Bölgemiz su kaynaklarının etkin şekilde kullanımı konusunda önemli görülen söz konusu proje için 2021 yılı yatırım programına yıl içerisinde yeni proje ilavesi yapılarak 30.000.000 TL ödenek tahsisatı sağlanmıştır. Proje için Konya Büyükşehir Belediyesi ve Karatay Belediyesinin 8.000.000 TL'lik eş finansmanı bulunmaktadır. Proje kapsamında belirlenen faaliyetler tamamlanmıştır.

1.2. SOP 2: Tarımsal Su Potansiyelinin Artırılması Programı

Söz konusu SOP kapsamında, rapor dönemi itibariyle yürütülmesi planlanan her hangi bir proje bulunmamaktadır. İlgili SOP'a yönelik havza dışı su transferi amacıyla yapılacak planlama çalışması için uygulayıcı kuruluş olan DSİ Genel Müdürlüğü (Etüt Planlama ve Tahsisler Daire Başkanlığı) tarafından Başkanlığımızdan kalkınma planı hazırlık döneminde (Antalya, Doğu Akdeniz ve Seyhan Havzalarından) su aktarımı planlaması için ödenek talebinde bulunulmuştur. Ancak yatırım programı döneminde kendi kaynaklarından ödenek buldukları için Başkanlığımızdan ilgili taleplerini geri çekmişlerdir.

Bununla birlikte bölgenin acil ve elzem su ihtiyacından dolayı Başkanlığımız tarafından "Zor, Kuyu, Konya Kapalı Havzası" raporunu hazırlamıştır. Bu rapor ile bölgenin tarımsal su potansiyelini arttırmak amacıyla karar vericilerin ve ilgili kurumlar ile sinerji oluşturularak su transferi çalışmalarının hızlandırılması hedeflenmektedir.

1.3. SOP 3: Tarımsal Eğitim ve Yayım Programı

Tarımsal Eğitim ve Yayım sektörel operasyonel programı kapsamında 2021-2023 Bölge Kalkınma Programı sürecinde "Tarımsal Eğitim ve Yayım" adı verilen ve detayları aşağıda belirtilen 1 adet ana proje yürütülmüştür.

1.3.1. Tarımsal Eğitim ve Yayım

Bölgede tarımsal altyapıya yönelik yapılan yatırımların çarpan etkisinin daha da artırılması, modern altyapılar ve teknolojiler ile çiftçilerimizin buluşturulması, bölgeye has sorunlar odağında tarımsal eğitim ve yayım hizmetlerinin etkinliğinin ve bu konuda hizmet veren başta çiftçi örgütleri olmak üzere kurum ve kuruluşların kapasitelerinin artırılmasına katkıda bulunulması ve yeni nesillere çiftçilik mesleğinin benimsetilmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda ilgili kurum ve

kuruluşlardan alınan proje talepleri, bölgenin ihtiyaç ve öncelikleri doğrultusunda değerlendirilerek uygun görülenler desteklenmektedir.

2015 yılından bu yana uygulanan program; alt projelere mali destek sağlanan “sermaye transferi” kalemi ile doğrudan programa yönelik harcamaların gerçekleştirildiği “sermaye gideri” kalemlerinden oluşmaktadır. Tablo 10’da programın sermaye gideri ve sermaye transferi bazında ödenek ve harcama gerçekleşme bilgileri özetlenmiştir.

Tablo 10: Tarımsal Eğitim ve Yayım Kapsamında Ödenek ve Harcama Gerçekleşme Bilgileri (2021-2023)

Proje Adı	YP Kapsamında Tahsis Edilen Ödenek Tutarı			Kullanılan Ödenek Tutarı			YP Kapsamında Tahsis Edilen Ödenek	Kullanılan Ödenek Tutarı
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021-2023	2021-2023
Tarımsal Eğitim ve Yayım	11.775.000	11.420.000	16.000.000	9.218.313	7.965.142	12.850.552	39.195.000	30.034.008
- Tarımsal Eğitim ve Yayım (Sermaye Gideri)	2.800.000	2.722.000	3.000.000	247.721	292.180	1.859.664	8.522.000	2.399.565
- Tarımsal Eğitim ve Yayım Faaliyetlerinin Desteklenmesi (Sermaye Transferi)	8.975.000	8.698.000	13.000.000	8.970.592	7.672.963	10.990.888	30.673.000	27.634.443

Bölge Kalkınma Programı dönemi olan 2021-2023 döneminde kamu yatırım programı kapsamında söz konusu program için tahsis edilen ödenek toplamı 39.195.000 TL olup, bunun 30.034.008 TL’lik kısmı harcanmıştır.

Programın sermaye transferi ödeneği için kalkınma programı sürecinde yatırım programı kapsamında 30.673.000 TL tahsisat yapılmasına rağmen, söz konusu ödeneğin mali destek programları aracılığı ile 27.895.000 TL’lik kısmının alt projelere tahsisatı sağlanmıştır. Tahsis edilen toplam ödeneğin alt projelere tamamen dağıtılmamasında, desteklenmesine karar verilen projelerin ihale süreçlerinde yaşanan sorunlar, maliyet artışları ve bundan dolayı uygulayıcı kurumların gereken eş finansman katkısını sağlamakta yaşadıkları sorunlardan dolayı projelerin bütçe döneminden önce iptal edilmesi etkili olmaktadır.

2021-2023 döneminde söz konusu program kapsamında 81 adet projeye mali destek sağlanmış, ancak 5 adedi iptal edilmiştir. Söz konusu iptal süreci ödenek aktarımı sonrası kesinleştiği için, harcama, ödenek tahsis ve desteklenen proje sayılarına dahil edilmektedir. Projelerin iptal edilmesi yukarıda sayılan sebeplerden kaynaklıdır. Mali destek programları kapsamında söz konusu projelere aktarılan ödenek tutarı 27.634.443 TL olup, iptal edilen projelere ait 811.500 TL uygulayıcı kurumlardan iade alınmıştır. Mali destek programları kapsamında desteklenen projelerin iller bazında dağılımına yönelik bilgiler Tablo 11’de yer almaktadır.

Tablo 11: Tarımsal Eğitim ve Yayım Programı İller Bazında Proje Durumlarına Göre Gerçekleşmeler (2021-2023)

İller	Tamamlanan Projeler			Devam Eden Projeler			İptal Edilen Projeler			Genel Toplam		
	Ödenek Tahsisatı	Kullanılan Ödenek	Proje Sayısı*	Ödenek Tahsisatı	Kullanılan Ödenek	Proje Sayısı	Ödenek Tahsisatı	Kullanılan Ödenek	Proje Sayısı	Ödenek Tahsisatı	Kullanılan Ödenek	Proje Sayısı*
Aksaray	200.750	200.750	2	2.265.000	2.265.000	3	-	-	-	2.465.750	2.465.750	5
Karaman	749.750	749.750	4	194.000	194.000	1	-	-	-	943.750	943.750	5
Kırıkkale	178.000	178.000	1	932.000	932.000	3	-	-	-	1.110.000	1.110.000	4
Kırşehir	222.000	222.000	2	145.000	145.000	1	197.000	197.000	1	564.000	564.000	4
Konya	3.828.000	3.823.592	16	9.568.000	9.568.000	17	380.000	380.000	1	13.776.000	13.771.592	34
Nevşehir	1.191.250	1.191.250	7	311.500	311.500	2	421.000	234.500	3	1.923.750	1.737.250	12
Niğde	174.750	174.749	2	1.155.000	1.155.000	2	-	-	-	1.329.750	1.329.749	4
Yozgat	2.206.000	2.136.351	7	3.576.000	3.576.000	9	-	-	-	5.782.000	5.712.351	16
Genel Toplam	8.750.500	8.676.442	38	18.146.500	18.146.500	38	998.000	811.500	5	27.895.000	27.634.442	81

* Birden fazla ilde uygulanan projeler il proje sayısına ilave edilmiş ancak toplam yıl ödeneğinde tek bir proje olarak değerlendirilmiştir.

Programın sermaye gideri bütçesinden çeşitli eğitim, basım, toplantı faaliyetlerine yönelik çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

1.4. SOP 4: Kırsal Kalkınma, Örgütlü Tarımsal ve Yöresel Ürünlerin Üretim-Satış ve Pazarlamasının Desteklenmesi Programı

Kırsal Kalkınma, Örgütlü Tarımsal ve Yöresel Ürünlerin Üretim-Satış ve Pazarlamasının Desteklenmesi sektörel operasyonel programı kapsamında 2021-2023 Bölge Kalkınma Programı sürecinde “Kırsal Dezavantajlı Alanlar Kalkınma Programı” adı verilen ve detayları aşağıda belirtilen 1 adet ana proje yürütülmüştür.

1.4.1. Kırsal Dezavantajlı Alanlar Kalkınma Programı

Program ile bölgenin mekânsal ve sosyo-ekonomik dezavantajlarını avantaja dönüştüren, güçlü üretim kapasitesi ile dünya standardında ve etkin üretim yapan, istihdam düzeyi yüksek, geliri ülke ortalamasının üzerinde, rekabet ve örgütlenme gücü gelişmiş, pazarlama ağları ulusal ve uluslararası alanda yaygın ve fonksiyonel, sosyal ve fiziki altyapısı sağlam, refah düzeyi yüksek ve kentsel alanlarla bütünleşik bir KOP Bölgesi kırsalı oluşturmak amaçlanmaktadır. Bu kapsamda ilgili kurum ve kuruluşlardan alınan proje talepleri, programın öncelikleri doğrultusunda değerlendirilerek uygun görülenler desteklenmektedir.

Bölge Kalkınma Programı dönemi olan 2021-2023 döneminde kamu yatırım programı kapsamında söz konusu proje için tahsis edilen ödenek toplamı 151.785.000 TL olup, bunun 150.045.800 TL’lik kısmı mali destek programları aracılığı ile alt projelere tahsis edilmiştir. Tahsis edilen toplam ödeneğin alt projelere tamamen dağıtılmamasında, desteklenmesine karar verilen projelerin ihale süreçlerinde yaşanan sorunlar, maliyet artışları ve bundan dolayı uygulayıcı kurumların gereken eş finansman katkısını sağlamakta yaşadıkları sorunlardan dolayı projelerin bütçe döneminden önce iptal edilmesi etkili olmaktadır.

2016 yılından beri uygulanmakta olan Programa, Bölge Kalkınma Programı sürecinde tahsis edilen ödenek ve harcama bilgileri yıllar itibariyle aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 12: Kırsal Dezavantajlı Alanlar Kalkınma Programı Kapsamında Ödenek ve Harcama Gerçekleşme Bilgileri (2021-2023)

Proje Adı	YP Kapsamında Tahsis Edilen Ödenek Tutarı			Kullanılan Ödenek Tutarı			YP Kapsamında Tahsis Edilen Ödenek	Kullanılan Ödenek Tutarı
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021-2023	2021-2023
Kırsal Dezavantajlı Alanlar Kalkınma Programı	17.000.000	84.785.000	50.000.000	16.532.000	84.428.800	46.042.306	151.785.000	147.003.106

2021-2023 döneminde söz konusu program kapsamında 75 adet projeye mali destek sağlanmış, ancak 4 adedi iptal edilmiştir. Söz konusu iptal süreci ödenek aktarımı sonrası kesinleştiği için, harcama, ödenek tahsis ve desteklenen proje sayılarına dahil edilmektedir. Projelerin iptal edilmesi yukarıda sayılan sebeplerden kaynaklıdır. Mali destek programları kapsamında söz konusu projelere aktarılan ödenek tutarı 147.003.106 TL olup, iptal edilen projelere ait 4.706.727 TL uygulayıcı kurumlardan iade alınmıştır. Mali destek programları kapsamında desteklenen projelerin iller bazında dağılımına yönelik bilgiler Tablo 13’de yer almaktadır.

Tablo 13: Kırsal Dezavantajlı Alanlar Kalkınma Programı İller Bazında Proje Durumlarına Göre Gerçekleşmeler (2021-2023)

İller	Tamamlanan Projeler			Devam Eden Projeler			İptal Edilen Projeler			Genel Toplam		
	Ödenek Tahsisatı	Kullanılan Ödenek	Proje Sayısı	Ödenek Tahsisatı	Kullanılan Ödenek	Proje Sayısı	Ödenek Tahsisatı	Kullanılan Ödenek	Proje Sayısı	Ödenek Tahsisatı	Kullanılan Ödenek	Proje Sayısı
Aksaray	1.400.000	1.400.000	1	10.670.000	10.670.000	5	-	-	-	12.070.000	12.070.000	6
Karaman	2.181.000	2.181.000	2	24.953.800	24.953.800	3	2.570.000	30.000	1	29.704.800	27.164.800	6
Kırıkkale	2.274.000	2.274.000	4	2.100.000	2.100.000	1	311.000	311.000	1	4.685.000	4.685.000	6
Kırşehir	-	-	-	8.365.000	8.365.000	4	-	-	-	8.365.000	8.365.000	4
Konya	10.235.000	9.784.106	6	51.599.000	51.599.000	25	1.346.000	1.346.000	1	63.180.000	62.729.106	32
Nevşehir	2.430.000	2.430.000	3	12.851.000	12.851.000	7	-	-	-	15.281.000	15.281.000	10
Niğde	2.450.000	2.450.000	3	6.054.000	6.054.000	2	-	-	-	8.504.000	8.504.000	5
Yozgat	4.490.000	4.438.200	3	686.000	686.000	2	3.080.000	3.080.000	1	8.256.000	8.204.200	6
Genel Toplam	25.460.000	24.957.306	22	117.278.800	117.278.800	49	7.307.000	4.767.000	4	150.045.800	147.003.106	75

1.1. SOP 5: Tarımsal Araştırmalar Programı

Tarımsal Araştırmalar sektörel operasyonel programı kapsamında 2021-2023 Bölge Kalkınma Programı sürecinde “Tarımsal Araştırmalar” adı verilen ve detayları aşağıda belirtilen 1 adet ana proje yürütülmüştür.

1.1.1. Tarımsal Araştırmalar Projesi

2014 yılından bu yana uygulanan program ile KOP Bölgesi’nde bölgeye özgü tarımsal ürünlerin adaptasyonu ve geliştirilmesi, bitkisel ve hayvansal üretimde sağlık ve kaliteyi yükseltici yenilikçi araştırmaların yapılması amacıyla sahada eksik görülen araştırma ve geliştirme projelerinin uygulanması ve desteklenmesi sağlanmaktadır. Program, alt projelere mali destek sağlanan “sermaye transferi” kalemi ile doğrudan programa yönelik harcamaların gerçekleştirildiği “sermaye gideri” kalemlerinden oluşmaktadır. Tablo 14’de programın sermaye gideri ve sermaye transferi bazında ödenek ve harcama gerçekleşme bilgileri özetlenmiştir.

Tablo 14: Tarımsal Araştırmalar Projesi Kapsamında Ödenek ve Harcama Gerçekleşme Bilgileri (2021-2023)

Proje Adı	YP Kapsamında Tahsis Edilen Ödenek Tutarı			Kullanılan Ödenek Tutarı			YP Kapsamında Tahsis Edilen Ödenek	Kullanılan Ödenek Tutarı
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021-2023	2021-2023
Tarımsal Araştırmalar Projesi	2.766.000	2.500.000	5.900.000	1.500.000	807.550	1.327.234	11.166.000	3.634.784
- Muhtelif Tarımsal Araştırmalar (Sermaye Gideri)	1.266.000	1.000.000	2.000.000	-	157.550	107.234	4.266.000	264.784
- Tarımsal Araştırmaların Desteklenmesi (Sermaye Transferi)	1.500.000	1.500.000	3.900.000	1.500.000	650.000	1.220.000	6.900.000	3.370.000

Bölge Kalkınma Programı dönemi olan 2021-2023 döneminde kamu yatırım programı kapsamında söz konusu program için tahsis edilen ödenek toplamı 11.166.000 TL olup, bunun 3.634.784 TL’lik kısmı harcanmıştır. Programın sermaye transferi ödeneği için yatırım programında 6.900.000 TL tahsisat yapılmasına rağmen, söz konusu ödeneğin mali destek programları aracılığı ile 3.370.000 TL’lik kısmının 4 adet alt projeye tahsisatı sağlanmıştır. Söz konusu ödeneğin tamamı uygulayıcı kuruluşlara aktarılmış olup, projelerin uygulanmasına yönelik faaliyetlere rapor dönemi itibarıyla devam edilmektedir. Proje ve ödeneklerin iller bazında dağılımına Tablo 15’de yer verilmiştir.

Tablo 15: Tarımsal Araştırmalar Projesi İller Bazında Gerçekleşmeler (2021-2023)

İller	Ödenek	Kullanılan Ödenek	Proje Sayısı
Kırşehir	240.000	240.000	1
Konya	3.130.000	3.130.000	3
Genel Toplam	3.370.000	3.370.000	4

1.2. SOP 6: Modern Hayvancılığın Desteklenmesi Programı

SOP 7: Hayvansal Atıkların Tarıma Kazandırılması Programı

Modern Hayvancılığın Desteklenmesi ve Hayvansal Atıkların Tarıma Kazandırılması sektörel operasyonel programları kapsamında 2021-2023 Bölge Kalkınma Programı sürecinde “Hayvancılık Altyapısının Geliştirilmesi Projesi” adı verilen ve detayları aşağıda belirtilen 1 adet ana proje yürütülmüştür.

1.2.1. Hayvancılık Altyapısının Geliştirilmesi Projesi

Proje ile hayvancılık faaliyetlerinin ve hareketliliğinin yoğun olduğu yerlerde hayvan sağlığı ve hastalıklarının kontrolü, hayvan, et ve süt ticaretinin geliştirilmesi ve katma değerinin artırılması, hayvan refahının sağlanması ve yetiştiricilerin yaşam şartlarının iyileştirilmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda ilgili kurum ve kuruluşlardan alınan proje talepleri, bölgenin ihtiyaç ve öncelikleri doğrultusunda değerlendirilerek uygun görülenler desteklenmektedir.

Bölge Kalkınma Programı dönemi olan 2021-2023 döneminde kamu yatırım programı kapsamında söz konusu proje için tahsis edilen ödenek toplamı 37.845.000 TL olup, bunun 35.176.000 TL’lik kısmı mali destek programları aracılığı ile alt projelere tahsis edilmiştir. Tahsis edilen toplam ödeneğin alt projelere tamamen dağıtılmamasında, desteklenmesine karar verilen projelerin ihale süreçlerinde yaşanan sorunlar, maliyet artışları sebebiyle uygulayıcı kurumların gereken eş finansman katkısını sağlamakta yaşadıkları sorunlardan dolayı projelerin bütçe döneminden önce iptal edilmesi etkili olmaktadır.

2017 yılından beri uygulanmakta olan Programa, Bölge Kalkınma Programı sürecinde tahsis edilen ödenek ve harcama bilgileri yıllar itibariyle Tablo 16’da yer almaktadır.

Tablo 16: Hayvancılık Altyapısının Geliştirilmesi Programı Kapsamında Ödenek ve Harcama Gerçekleşme Bilgileri (2021-2023)

Proje Adı	YP Kapsamında Tahsis Edilen Ödenek Tutarı			Kullanılan Ödenek Tutarı			YP Kapsamında Tahsis Edilen Ödenek	Kullanılan Ödenek Tutarı
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021-2023	2021-2023
Hayvancılık Altyapısının Geliştirilmesi Programı	8.133.000	10.712.000	19.000.000	7.740.500	8.241.904	18.997.068	37.845.000	34.979.472

2021-2023 döneminde söz konusu program kapsamında 28 adet projeye mali destek sağlanmış, ancak 2 adedi iptal edilmiştir. Söz konusu iptal süreci ödenek aktarımı sonrası kesinleştiği için, harcama, ödenek tahsis ve desteklenen proje sayılarına dahil edilmektedir. Projelerin iptal edilmesi yukarıda sayılan sebeplerden kaynaklıdır. Mali destek programları kapsamında söz konusu projelere aktarılan ödenek tutarı 34.979.472 TL olup, iptal edilen projelere ait 1.175.670 TL uygulayıcı kurumlardan iade alınmıştır. Mali destek programları kapsamında desteklenen projelerin iller bazında dağılımına yönelik bilgiler Tablo 17’de yer almaktadır.

Tablo 17: Hayvancılık Altyapısının Geliştirilmesi Programı İller Bazında Proje Durumlarına Göre Gerçekleşmeler (2021-2023)

İller	Tamamlanan Projeler			Devam Eden Projeler			İptal Edilen Projeler			Genel Toplam		
	Ödenek	Kullanılan Ödenek	Proje Sayısı	Ödenek	Kullanılan Ödenek	Proje Sayısı	Ödenek	Kullanılan Ödenek	Proje Sayısı	Ödenek	Kullanılan Ödenek	Proje Sayısı
Aksaray	-	-	-	2.000.000	2.000.000	2	-	-	-	2.000.000	2.000.000	2
Karaman	4.516.000	4.511.972	4	-	-	-	-	-	-	4.516.000	4.511.972	4
Kırıkkale	-	-	-	1.985.000	1.985.000	2	200.000	7.500	1	2.185.000	1.992.500	3
Kırşehir	-	-	-	2.165.000	2.165.000	1	-	-	-	2.165.000	2.165.000	1
Konya	2.840.000	2.840.000	5	15.387.000	15.387.000	6	1.174.000	1.174.000	1	19.401.000	19.401.000	12
Nevşehir	-	-	-	1.500.000	1.500.000	1	-	-	-	1.500.000	1.500.000	1
Niğde	769.000	769.000	2	-	-	-	-	-	-	769.000	769.000	2
Yozgat	2.640.000	2.640.000	3	-	-	-	-	-	-	2.640.000	2.640.000	3
Genel Toplam	10.765.000	10.760.972	14	23.037.000	23.037.000	12	1.374.000	1.181.500	2	35.176.000	34.979.472	28

2. TURİZM, SANAYİ VE ENERJİDE EKONOMİK BÜYÜME

2021-2023 KOP Bölge Kalkınma Programının ikinci amacı olan “Turizm, Sanayi ve Enerjide Ekonomik Büyüme” kapsamında 3 hedef ve 3 sektörel operasyonel program (SOP) bulunmaktadır.

Söz konusu amaç kapsamında kültürel mirasın turizme kazandırılmasının, sanayi-girişimcilik ve Ar-Ge faaliyetlerinin ve iklim değişikliğiyle mücadele için yenilenebilir enerji uygulamalarının desteklenmesi hedeflenmektedir. Bu kapsamda uygulanacak sektörel operasyonel programlarla turizm altyapısının iyileştirilmesine yönelik faaliyetler, sanayi ekosistemini güçlendirmeye yönelik araştırma ve uygulama projeleri, yenilenebilir enerji kullanımının yaygınlaştırılması ile enerji verimliliği alanında yenilikçi projeler desteklenmektedir.

“Turizm, Sanayi ve Enerjide Ekonomik Büyüme” amacı altında yer alan hedefler ve SOP’lara ilişkin Bölge Kalkınma Programı sürecinde tahsis edilen ödenek ve harcama toplamalarına ilişkin bilgiler Tablo 27’de kümülatif olarak verilmiştir. Söz konusu amaca yönelik Bölge Kalkınma Programında 18.946.000 TL’lik ödenek tahsisi öngörülmüştür. Söz konusu öngörü içerisinde yer alan “Muhtelif Turizm Programı” kapsamında yürütülmesi faaliyetler gerekli ödeneğin alınmaması sebebi ile yürütülemediği, “Kilistra Çevre Düzenleme” projesi ise uygulayıcı kuruluşun proje ile ilgili

faaliyetlerde yaşadığı sorun sebebi ile iptal edilmiştir. Yatırım programı kapsamında söz konusu amacın gerçekleştirilmesine yönelik 57.331.000 TL ödenek tahsis edilmiş, bunun 55.996.000 TL'lik kısmı uygulayıcı kuruluşlar hesabına aktarılmıştır.

Tablo 18: Amaç 2 - Hedef ve SOP Bazında Ödenek ve Harcama Bilgiler

Hedefler	Sektörel Operasyonel Program	Proje Adı	BKP Kapsamında Öngörülen Yatırım Bütçesi	YP Kapsamında Tahsis Edilen Ödenek Toplamı	Kullanılan Ödenek Toplamı
Kültürel mirasın turizme kazandırılması desteklenecektir.	1. Turizm Altyapısının Güçlendirilmesi Programı	Güzelyurt Çevre Düzenleme Projesi	1.783.000	2.061.000	2.061.000
		Mustafapaşa Turizm Uygulamaları Projesi	1.200.000	4.770.000	4.770.000
Sanayi-Girişimcilik ve Ar-Ge desteklenecektir.	2. Sanayi ekosisteminin güçlendirilmesi programı	KOP-MOTÜM	2.377.000	9.000.000	9.000.000
İklim değişikliğiyle mücadele için yenilenebilir enerji uygulamaları desteklenecektir.	3. Yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği programı	Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği Programı	6.178.000	41.500.000	40.165.000
TOPLAM			11.538.000	57.331.000	55.996.000

Bu amaç kapsamında yer alan sektörel operasyonel programlar ile ilişkili olarak yürütülen 4 ana projeye ilişkin kümülatif gerçekleştirmeler ve detay açıklamalara aşağıda yer verilmiştir.

2.1. SOP 8: Turizm Altyapısının Güçlendirilmesi Programı

Turizm Altyapısının Güçlendirilmesi sektörel operasyonel programı kapsamında 2021-2023 Bölge Kalkınma Programı sürecinde “Güzelyurt Çevre Düzenleme” ve “Mustafapaşa Turizm Uygulamaları” projeleri yürütülmüş olup, projelere ilişkin detaylar aşağıda yer almaktadır.

2.1.1. Güzelyurt Çevre Düzenleme Projesi

Proje kapsamında; Güzelyurt’un doğal, kültürel ve tarihi zenginliklerinden kaynaklanan turizm potansiyelinin daha yüksek verimle kullanılmasının sağlanması amaçlanmaktadır. 2018 yılından bu yana desteklenen proje kapsamında Ahiler Kalkınma Ajansı’nın yürüttüğü “Anadolu’nun Güzel Yurdu” güdümlü projesi ile entegre bir biçimde Manastır Vadisi ve gölet çevresinin çevre düzenlemesi, koruma amaçlı imar planı revizyonu ve çevre düzenleme proje çalışmalarının tamamlanması akabinde gerçekleştirilecektir. Manastır Vadisi Çevre Düzenleme Projesi İçerisindeki Mimari Üst Yapı Projelerinin Hazırlanması Hizmet Alımı İşi kapsamında yüklenici firma çalışmalara devam etmektedir.

Projeye yönelik faaliyetlerin gerçekleştirilebilmesi için 2018-2021 yıllarında toplamda 3.937.000 TL’lik mali destek sağlanmıştır. Bunun KOP Bölge Kalkınma Programı kapsamına dahil olan 2021 yılı destek tutarı ise 2.061.000 TL’dir. Ödeneklerin tamamı ilgili yatırım döneminde uygulayıcı kuruluş hesabına aktarılmış olup, projeye yönelik faaliyetlerin uygulama süreçlerine devam edilmektedir.

2.1.2. Mustafapaşa Turizm Uygulamaları Projesi

Proje kapsamında Ürgüp ilçesi, Mustafapaşa Köyü’nde yer alan "Manastır Vadisi"nde yeni bir destinasyon merkezi oluşturularak turizm altyapısı uygulamalarının desteklenmesi amaçlanmaktadır. Ahiler Kalkınma Ajansı’nın yürüttüğü “Manastır Vadisi’nin Turizme Kazandırılması” güdümlü projesi ile entegre bir biçimde Mustafapaşa Manastır Vadisi’nin kültür ve turizm altyapısına yönelik

faaliyetler gerçekleştirilerek, alan turizme kazandırılacaktır. Projeye yönelik faaliyetlerin gerçekleştirilebilmesi için projeye 2020-2022 yılları arası KOP BKİ yatırım programına dahil edilmiş ve toplamda 6.770.000 TL'lik yatırım gerçekleştirilmiştir. Bunun 4.770.000 TL'lik kısmı KOP Bölge Kalkınma Programı sürecine dahil olan 2021 ve 2022 yıllarında gerçekleştirilmiş olup, söz konusu yıllar bazında ödenek ve harcama aşağıdaki tabloda yer almaktadır. Ödeneklerin tamamı ilgili yatırım döneminde uygulayıcı kuruluş hesabına aktarılmış olup, projeye yönelik faaliyetlerin uygulama süreçlerine devam edilmektedir.

Tablo 19: Mustafapaşa Turizm Uygulamaları Projesi Ödenek ve Harcama Gerçekleşme Bilgileri

Proje Adı	YP Kapsamında Tahsis Edilen Ödenek Tutarı		Kullanılan Ödenek Tutarı		YP Kapsamında Tahsis Edilen Ödenek Toplamı	Kullanılan Ödenek Tutarı Toplamı
	2021	2022	2021	2022	2021-2022	2021-2022
Mustafapaşa Turizm Uygulamaları Projesi	1.200.000	3.570.000	1.200.000	3.570.000	4.770.000	4.770.000

2.2. SOP 9: Sanayi Ekosisteminin Güçlendirilmesi Programı

Söz konusu kapsamında sektörel operasyonel program kapsamında 2022 ve 2023 yıllarında yatırım programına alınan KOP-MOTÜM projesine yönelik faaliyetler gerçekleştirilmiş olup, projeye ilişkin detay bilgiler aşağıda yer almaktadır.

2.2.1. KOP-MOTÜM

Proje kapsamında, bölge sanayicisine yönelik, bilinçlendirme faaliyetlerinin yanı sıra, yeni makine ve ekipmanların tasarımı ve yapımı, mevcut makine ekipmanların yerleştirilmesinin sağlanması, yedek parça envanterinin oluşturulması ile sanayi altyapısının güçlendirilmesine yönelik çalışmaların yapılması öngörülmüştür. Konya Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü ve Konya Sanayi Odası işbirliği ile yürütülen projede; Tiny House formatında model olabilecek “Mobil Tasarım ve Üretim Merkezi” aracının, el tipi hassas endüstriyel lazer tarayıcılar, endüstriyel kalıplama cihazları, endüstriyel 3d yazıcılar, hassas ölçüm cihazları gibi sistemlerle donatılması planlanmaktadır.

Projeye yönelik 2022 yılında 3.000.000 TL, 2023 yılında 6.000.000 TL olmak üzere toplamda 9.000.000 TL'lik ödenek tahsis edilmiş ve ödeneğin tamamı ilgili uygulayıcı kuruluşlar hesabına aktarılmıştır. Programa, Bölge Kalkınma Programı sürecinde tahsis edilen ödenek ve harcama bilgileri yıllar itibariyle Tablo 20'de yer almaktadır.

Tablo 20: KOP-MOTÜM Projesi Ödenek ve Harcama Gerçekleşme Bilgileri (2022-2023)

Proje Adı	YP Kapsamında Tahsis Edilen Ödenek Tutarı		Kullanılan Ödenek Tutarı		YP Kapsamında Tahsis Edilen Ödenek Toplamı	Kullanılan Ödenek Tutarı Toplamı
	2022	2023	2022	2023	2022-2023	2022-2023
KOP-MOTÜM Projesi	3.000.000	6.000.000	3.000.000	6.000.000	9.000.000	9.000.000

Söz konusu projeye ilişkin faaliyetler, rapor dönemi itibariyle devam etmektedir. Proje ve ödeneklerin iller bazında dağılımına aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 21: KOP-MOTÜM Projesi İller Bazında Gerçekleşmeler (2022-2023)

İller	Ödenek Tahsisatı	Kullanılan Ödenek	Proje Sayısı
Karaman	3.000.0000	3.000.0000	1
Kırşehir	3.000.0000	3.000.0000	1
Konya	3.000.0000	3.000.0000	1
Genel Toplam	9.000.0000	9.000.0000	3

2.3. SOP 10: Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği Programı

Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği sektörel operasyonel programı kapsamında 2021-2023 Bölge Kalkınma Programı sürecinde “Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği Programı” yürütülmüş olup, projeye ilişkin detaylar aşağıda yer almaktadır.

2.3.1. Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği Programı

Program, “Enerji Verimliliği Uygulamalarının Desteklenmesi” ve “Jeotermal Uygulamalarının Desteklenmesi” projelerinden oluşmaktadır. Program kapsamında mevcut çalışmalarını destekleyici nitelikte, yenilenebilir enerji kullanım bilincinin oluşturulması ve yaygınlaştırılması ile enerji verimliliği alanlarındaki yenilikçi projelerin desteklenmesi planlanmıştır.

Programa yönelik Bölge Kalkınma Programı dönemi olan 2021-2023 döneminde kamu yatırım programı kapsamında tahsis edilen ödenek toplamı 41.500.000 TL olup, bunun 40.165.000 TL’lik kısmı uygulayıcı kuruluşlara aktarılmıştır. Programa, Bölge Kalkınma Programı sürecinde tahsis edilen ödenek ve harcama bilgileri yıllar itibarıyla Tablo 22’de yer almaktadır.

Tablo 22: Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği Programı Kapsamında Ödenek ve Harcama Gerçekleşme Bilgileri (2021-2023)

Proje Adı	YP Kapsamında Tahsis Edilen Ödenek Tutarı			Kullanılan Ödenek Tutarı			YP Kapsamında Tahsis Edilen Ödenek	Kullanılan Ödenek Tutarı
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021-2023	2021-2023
Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği Programı	7.000.000	19.500.000	15.000.000	5.665.000	19.500.000	15.000.000	41.500.000	40.165.000
- Enerji Verimliliği Uygulamalarının Desteklenmesi	5.000.000	12.000.000	11.000.000	3.665.000	12.000.000	11.000.000	28.000.000	26.665.000
- Jeotermal Uygulamalarının Desteklenmesi	2.000.000	7.500.000	4.000.000	2.000.000	7.500.000	4.000.000	13.500.000	13.500.000

Program kapsamında yürütülen alt projelere ilişkin detaylar aşağıdaki bölümlerde yer almaktadır.

a. Enerji Verimliliği Uygulamalarının Desteklenmesi

Proje ile bölgedeki enerji tüketiminin, verimlilik bazlı uygulamalar ile azaltılmasını sağlayacak projelerin desteklenmesi amaçlanmaktadır. Program kapsamında yapılacak desteklemelerde öncelik verilen konular şunlardır:

- Yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelik verimlilik artırıcı inovatif iyileştirme uygulamaları,
- Mevcut sistemlere yönelik verimlilik artırıcı inovatif iyileştirme uygulamaları,
- Geleceğin teknolojisini (kinetik enerji ve potansiyel enerjiyi alternatif enerjiye dönüştürme) günümüze yansıtan verimlilik artırıcı proje uygulamaları,
- Kamu Kurumlarında enerji verimliliği olanaklarının araştırılması ve/veya pilot uygulamalar,
- Enerji maliyetlerinin, verimliliğin artırılması yolu ile azaltılması,
- Ar-Ge çalışmaları tamamlanmış, verimlilik artırmaya dayalı yenilikçi demonstrasyon faaliyetleri,
- Enerjinin etkin ve verimli kullanımına yönelik bilinçlendirme faaliyetleri.

2021 yılından itibaren yukarıda sayılan faaliyetlere yönelik program altında mali destek sağlanmasına yönelik faaliyetler gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda projeye yatırım programında 28.000.000 TL ödenek tahsis edilmesine rağmen, bunun 26.665.000 TL’lik mali destek olarak uygulayıcı kuruluşlara tahsis edilmiş ve aktarılmıştır.

2021-2023 döneminde söz konusu proje kapsamında 34 adet projeye mali destek sağlanmış, ancak 1 adedi iptal edilmiştir. Söz konusu iptal süreci ödenek aktarımı sonrası kesinleştiği için, harcama, ödenek tahsis ve desteklenen proje sayılarına dahil edilmektedir. Söz konusu projeye aktarılan ödenek tutarı olan 3.000.000 TL uygulayıcı kurumdan iade alınmıştır. Mali destek programları kapsamında desteklenen projelerin iller bazında dağılımına yönelik bilgiler Tablo 23’de yer almaktadır.

Tablo 23: Enerji Verimliliği Uygulamalarının Desteklenmesi Programı İller Bazında Proje Durumlarına Göre Gerçekleşmeler (2021-2023)

İller	Tamamlanan Projeler			Devam Eden Projeler			İptal Edilen Projeler			Genel Toplam		
	Ödenek Tahsisatı	Kullanılan Ödenek	Proje Sayısı	Ödenek Tahsisatı	Kullanılan Ödenek	Proje Sayısı	Ödenek Tahsisatı	Kullanılan Ödenek	Proje Sayısı	Ödenek Tahsisatı	Kullanılan Ödenek	Proje Sayısı
Aksaray	-	-	-	1.340.000	1.340.000	3	-	-	-	1.340.000	1.340.000	3
Karaman	240.000	240.000	1	1.350.000	1.350.000	2	-	-	-	1.590.000	1.590.000	3
Kırıkkale	-	-	-	590.000	590.000	2	-	-	-	590.000	590.000	2
Kırşehir	-	-	-	6.290.000	6.290.000	6	-	-	-	6.290.000	6.290.000	6
Konya	1.170.000	1.170.000	2	8.850.000	8.850.000	7	3.000.000	3.000.000	1	13.020.000	13.020.000	10
Nevşehir	240.000	240.000	1	350.000	350.000	1	-	-	-	590.000	590.000	2
Niğde	-	-	-	1.590.000	1.590.000	4	-	-	-	1.590.000	1.590.000	4
Yozgat	410.000	410.000	2	1.245.000	1.245.000	2	-	-	-	1.655.000	1.655.000	4
Genel Toplam	2.060.000	2.060.000	6	21.605.000	21.605.000	27	3.000.000	3.000.000	1	26.665.000	26.665.000	34

b. Jeotermal Uygulamalarının Desteklenmesi

Proje ile 2019 yılında gerçekleştirilen “Jeotermal Kaynakların Değerlendirilmesi Araştırma Projesi” sonucunda oluşturulan yol haritası doğrultusunda, KOP Bölgesindeki jeotermal enerji kaynaklarından optimum seviyede yararlanılması amaçlanmaktadır. Proje kapsamında yapılacak desteklemelerde öncelik verilen konular şunlardır:

- Üretim süreçlerinde jeotermal kaynak kullanımının yaygınlaştırılması,
- Jeotermal enerjiye yönelik yenilikçi uygulamaların geliştirilmesi,
- Enerji maliyetlerinin azaltılmasında jeotermal kaynakların kullanılması,
- Jeotermal kaynağın kullanımında hibrit sistemlerin yaygınlaştırılması.

2021 yılından itibaren yukarıda sayılan faaliyetlere yönelik program altında mali destek sağlanmasına yönelik faaliyetler gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda projeye yatırım programında 13.500.000 TL ödenek tahsis edilmiş, bunun tamamı mali destek olarak uygulayıcı kuruluşlara tahsis edilmiş ve aktarılmıştır.

2021-2023 döneminde söz konusu proje kapsamında 4 adet projeye mali destek sağlanmış, bunlardan 1 adedi aşırı maliyet artışları sebebi ile uygulayıcı kuruluşun eş finansmanı karşılama sıkıntısı yaşaması üzerine iptal olmuştur. Diğer projelerin uygulama süreçlerine rapor dönemi itibriyle devam edilmektedir. Söz konusu iptal süreci ödenek aktarımı sonrası kesinleştiği için, harcama, ödenek tahsis ve desteklenen proje sayılarına dahil edilmektedir. İptal edilen proje için aktarılan ödenek tutarı olan 1.000.000 TL uygulayıcı kurumdan iade alınmıştır. Mali destek programları kapsamında desteklenen projelerin iller bazında dağılımına yönelik bilgiler Tablo 12’de yer almaktadır.

Tablo 24: Jeotermal Uygulamalarının Desteklenmesi Programı İller Bazında Proje Durumlarına Göre Gerçekleşmeler (2021-2023)

İller	Devam Eden Projeler			İptal Edilen Projeler			Genel Toplam		
	Ödenek Tahsisatı	Kullanılan Ödenek	Proje Sayısı	Ödenek Tahsisatı	Kullanılan Ödenek	Proje Sayısı	Ödenek Tahsisatı	Kullanılan Ödenek	Proje Sayısı
Konya	4.000.000	4.000.000	1	-	-	-	4.000.000	4.000.000	1
Nevşehir	1.000.000	1.000.000	1	-	-	-	1.000.000	1.000.000	1
Yozgat	7.500.000	7.500.000	1	1.000.000	1.000.000	1	8.500.000	8.500.000	2
Genel Toplam	12.500.000	12.500.000	3	1.000.000	1.000.000	1	13.500.000	13.500.000	4

3. BEŞERİ VE KURUMSAL KAPASİTENİN GELİŞTİRİLMESİ

2021-2023 KOP Bölge Kalkınma Programının üçüncü amacını oluşturan “Beşerî ve kurumsal kapasitenin geliştirilmesi” kapsamında 2 hedef ve 2 sektörel operasyonel program (SOP) bulunmaktadır.

Söz konusu amaç kapsamında beşerî kapasitenin artışına yönelik faaliyetlerin yürütülmesi ile eğitim, sosyal ve kültürel hayatın desteklenmesi hedeflenmektedir. Bu çerçevede uygulanacak sektörel operasyonel programlar ile merkezi idarenin taşra teşkilatında ve mahalli idarelerde personel kapasitesinin geliştirilmesine yönelik faaliyetler, gençlerin ve kadınların kişisel ve mesleki beceri kazanmaları, bu yolla istihdama kazandırılmasına yönelik çalışmalar, çocukların ve gençlerin fiziksel, sosyal, duygusal, zihinsel gelişimlerini destekleyici/artırıcı kültürel, sanatsal ve bilimsel faaliyetlere yönelik projeler desteklenmektedir.

“Beşerî ve Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi” amacı altında yer alan hedefler ve SOP'lara ilişkin Bölge Kalkınma Programı sürecinde tahsis edilen ödenek ve harcama toplamalarına ilişkin bilgiler Tablo 27’de kümülatif olarak verilmiştir. Söz konusu amaca yönelik Bölge Kalkınma Programında 34.358.000 TL’lik ödenek tahsisi öngörülmüşken, yatırım programı kapsamında gerçekleşen ödenek tahsisatı toplamı 32.480.000 TL olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu ödeneğin ilişkin harcama tutarı ise 24.912.588 TL’dir.

Tablo 25: Amaç 3 - Hedef ve SOP Bazında Ödenek ve Harcama Bilgileri

Hedefler	Sektörel Operasyonel Program	Proje Adı	BKP Kapsamında Öngörülen Yatırım Bütçesi	YP Kapsamında Tahsis Edilen Ödenek Toplamı	Kullanılan Ödenek Toplamı
Beşerî kapasitenin artışına yönelik faaliyetler yürütülecektir.	1. Yerel Kurumların Kapasitesinin Geliştirilmesi Programı	-	4.078.000	0	0
	2. KOP SOGEP (Gençlerin ve kadınların istihdama kazandırılması)	KOP SOGEP (Gençlerin ve kadınların istihdama kazandırılması)	10.946.000	3.935.000	3.935.000
Eğitim, sosyal ve kültürel hayat desteklenecektir.	3. Eğitim, kültür ve sanat faaliyetlerinin desteklenmesi programı	KOP Bölgesi'nde Okuma Kültürünün Geliştirilmesi Projesi	18.834.000	25.363.000	18.295.588
		Muhtelif Kültür Projeleri	500.000	2.182.000	1.682.000
		Nasreddin Hoca Dünya Mizah Köyü Projesi	0	1.000.000	1.000.000
TOPLAM			34.358.000	32.480.000	24.912.588

Bu amaç kapsamında yer alan sektörel operasyonel programlar ile ilişkili olarak yürütülen 4 ana projeye ilişkin kümülatif gerçekleştirmeler ve detay açıklamalara aşağıda yer verilmiştir.

3.1. SOP 11: Yerel Kurumların Kapasitesinin Geliştirilmesi Programı

Söz konusu SOP kapsamında KOP Bölge Kalkınma Programı sürecinde rapor dönemi itibariyle her hangi bir faaliyet gerçekleştirilmemiştir.

3.2. SOP 12: KOP SOGEP (Gençlerin ve kadınların istihdama kazandırılması)

KOP SOGEP (Gençlerin ve kadınların istihdama kazandırılması) sektörel operasyonel programı kapsamındaki faaliyetler 2021 yılında gerçekleştirilmiş, 2022 yılından itibaren söz konusu programın sadece Kalkınma Ajansları uhdesinde gerçekleştirilmesine karar verildiğinden 2022 ve 2023 yıllarında Yatırım Programına dahil edilmemiştir.

Projeye 2021 yılında tahsis edilen 3.935.000 TL ödenek ile 9 adet proje desteklenmiş ve proje ödeneğinin tamamı harcanmıştır. Mali destek programları kapsamında desteklenen projelerin iller bazında dağılımına yönelik bilgiler Tablo 26’da yer almaktadır.

Tablo 26: KOP SOGEP İller Bazında Proje Durumlarına Göre Gerçekleşmeler (2021-2023)

İller	Tamamlanan Projeler			Devam Eden Projeler			Genel Toplam		
	Ödenek Tahsisatı	Kullanılan Ödenek	Proje Sayısı	Ödenek Tahsisatı	Kullanılan Ödenek	Proje Sayısı	Ödenek Tahsisatı	Kullanılan Ödenek	Proje Sayısı
Aksaray	399.000	399.000	1	-	-	-	399.000	399.000	1
Karaman	-	-	-	420.000	420.000	1	420.000	420.000	1
Kırıkkale	719.000	719.000	1	-	-	-	719.000	719.000	1
Kırşehir	-	-	-	308.000	308.000	1	308.000	308.000	1
Konya	496.000	496.000	1	500.000	500.000	1	996.000	996.000	2
Nevşehir	-	-	-	449.000	449.000	1	449.000	449.000	1
Niğde	-	-	-	380.000	380.000	1	380.000	380.000	1
Yozgat	-	-	-	264.000	264.000	1	264.000	264.000	1
Genel Toplam	1.614.000	1.614.000	3	2.321.000	2.321.000	6	3.935.000	3.935.000	9

3.3. SOP 13: Eğitim, Kültür ve Sanat Faaliyetlerinin Desteklenmesi Programı

Eğitim, Kültür ve Sanat Faaliyetlerinin Desteklenmesi sektörel operasyonel programı kapsamında 2021-2023 Bölge Kalkınma Programı sürecinde “KOP Bölgesi'nde Okuma Kültürünün Geliştirilmesi”, “Nasreddin Hoca Dünya Mizah Köyü Projesi” ve “Muhtelif Kültür Projeleri” yürütülmüş olup, projelere ilişkin detaylar aşağıda yer almaktadır.

3.3.1. KOP Bölgesi'nde Okuma Kültürünün Geliştirilmesi Projesi

Proje, KOP Bölgesi'nde yer alan illerde okuma kültürünü farkındalık yaratarak sürdürülebilir hale getirmek, öğrenciler başta olmak üzere vatandaşlarımızın okuma yazma alışkanlıklarını geliştirmek amacıyla 2016 yılından bu yana uygulanmaktadır. 2022 yılı projeleri aracılığıyla ise çocuk ve gençleri odak noktasına alan yenilikçi bir yaklaşımla yeni nesil kütüphaneler ve inovatif atölyeler ile eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması amacıyla "Yeni Nesil KOP Öğrenme Merkezleri" kurulmuştur. 2023 yılında da "Yeni Nesil KOP Öğrenme Merkezleri"nin desteklenmesine yönelik faaliyetler gerçekleştirilmiştir..

2016 yılından bu yana uygulanan program; alt projelere mali destek sağlanan “sermaye transferi” kalemi ile doğrudan projeye yönelik harcamaların gerçekleştirildiği “sermaye gideri” kalemlerinden oluşmaktadır. Tablo 27’de programın sermaye gideri ve sermaye transferi bazında ödenek ve harcama gerçekleşme bilgileri özetlenmiştir.

Tablo 27: KOP Bölgesi'nde Okuma Kültürünün Geliştirilmesi Projesi Kapsamında Ödenek ve Harcama Gerçekleşme Bilgileri (2021-2023)

Proje Adı	YP Kapsamında Tahsis Edilen Ödenek Tutarı			Aktarılan Ödenek Tutarı			YP Kapsamında Tahsis Edilen Ödenek	Kullanılan Ödenek Tutarı
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021-2023	2021-2023
KOP Bölgesi'nde Okuma Kültürünün Geliştirilmesi Projesi	4.628.000	5.735.000	15.000.000	4.628.000	3.519.673	10.147.915	25.363.000	18.295.588
- Sermaye Transferi	4.628.000	3.000.000	10.000.000	4.628.000	2.200.000	8.500.000	17.628.000	15.328.000
- Sermaye Gideri	-	2.735.000	5.000.000	-	1.319.673	1.647.915	7.735.000	2.967.588

Bölge Kalkınma Programı dönemi olan 2021-2023 döneminde kamu yatırım programı kapsamında söz konusu program için tahsis edilen ödenek toplamı 25.363.000 TL olup, bunun 18.295.588 TL'lik kısmı harcanmıştır.

Programın sermaye transferi ödeneği için kalkınma programı sürecinde yatırım programı kapsamında 17.628.000 TL tahsisat yapılmasına rağmen, söz konusu ödeneğin mali destek programları aracılığı ile 15.328.000 TL'lik kısmının alt projelere tahsisatı sağlanmış ve tamamı uygulayıcı kuruluşlar hesabına aktarılmıştır. Tahsis edilen toplam ödeneğin alt projelere tamamen dağıtılmamasında, desteklenmesine karar verilen projelerin ihale süreçlerinde yaşanan sorunlar, maliyet artışları ve bundan dolayı uygulayıcı kurumların gereken eş finansman katkısını sağlamakta yaşadıkları sorunlardan dolayı projelerin bütçe döneminden önce iptal edilmesi etkili olmaktadır.

2021-2023 döneminde söz konusu program kapsamında 29 adet projeye mali destek sağlanmıştır. Mali destek programları kapsamında desteklenen projelerin iller bazında dağılımına yönelik bilgiler Tablo 28'de yer almaktadır.

Tablo 28: KOP Bölgesi'nde Okuma Kültürünün Geliştirilmesi Projesi İller Bazında Proje Durumlarına Göre Gerçekleşmeler (2021-2023)

İller	Tamamlanan Projeler			Devam Eden Projeler			Genel Toplam		
	Ödenek Tahsisatı	Kullanılan Ödenek	Proje Sayısı	Ödenek Tahsisatı	Kullanılan Ödenek	Proje Sayısı	Ödenek Tahsisatı	Kullanılan Ödenek	Proje Sayısı
Aksaray	1.109.000	1.109.000	3	500.000	500.000	1	1.609.000	1.609.000	4
Karaman	1.100.000	1.100.000	2	-	-	-	1.100.000	1.100.000	2
Kırıkkale	1.318.000	1.318.000	2	-	-	-	1.318.000	1.318.000	2
Kırşehir	1.332.000	1.332.000	3	-	-	-	1.332.000	1.332.000	3
Konya	3.104.000	3.104.000	6	3.650.000	3.650.000	4	6.754.000	6.754.000	10
Nevşehir	1.635.000	1.635.000	5	-	-	-	1.635.000	1.635.000	5
Niğde	880.000	880.000	2	700.000	700.000	1	1.580.000	1.580.000	3
Genel Toplam	10.478.000	10.478.000	23	4.850.000	4.850.000	6	15.328.000	15.328.000	29

Programın sermaye gideri ödeneğinden 2022 yılında gerçekleştirilen 1.319.673 TL harcama "Projem KOP İle Hayat Buluyor" yarışma projesi ve 9. Ulusal KOP Bölgesel Kalkınma Sempozyumu kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlere yönelik olarak gerçekleştirilmiştir. 2023 yılı sermaye gideri ödeneğinden gerçekleştirilen 1.022.430 TL harcama, ülkemizde yaşanan deprem felaketi sonrası deprem bölgesinde eğitim faaliyetlerinde faydalanılmak üzere ihtiyaç duyulan araç ve ekipmanların tedarikinde, kalan kısmı ise bölgede gerçekleştirilen diğer sempozyum ve toplantılara yönelik olarak kullanılmıştır.

3.3.2. Muhtelif Kültür Projeleri

Proje ile kültürel alanda ihtiyaç bulunan muhtelif projelerin desteklenmesi amacı ile 2020, 2021 ve 2022 yıllarında yatırım programına dahil edilmiş olup, bu raporda 2021 ve 2022 yılı verileri sunulmuştur. Proje 2023 yılı yatırım programında ise yer almamaktadır.

2021 yılı yatırım programında 500.000 TL ödenek ile yer alan proje kapsamında planlanan faaliyetler yürütülememiş ve her hangi bir harcama gerçekleştirilememiştir.

Proje için 2022 yılı yatırım programında 1.682.000 TL ödenek tahsis edilmiştir. Söz konusu ödenek ile Konya Meram Belediye Başkanlığı'nın uygulayıcı kuruluş olduğu "Meram Belediyesi KOP Şehir ve Yaşam Kültür Evi Projesi" desteklenmiştir. Ödeneği tamamı uygulayıcı kuruma aktarılmış olup uygulama faaliyetleri devam etmektedir.

3.3.3. Nasreddin Hoca Dünya Mizah Köyü Projesi

Proje ile yılın her günü Nasreddin Hoca'nın tanıtımını sağlayabilecek ve Akşehir'de bir mizah kümelenmesi sağlayarak bölgenin bilinirliğini artıracak, bölgenin kültürel yönden gelişimine katkı sağlayacak yaşayan kültürel mekânların oluşturulması amaçlanmıştır.

KOP İdaresi tarafından bu kapsamda uygulanabilir ve sürdürülebilir bir model hazırlanmasına ilişkin fizibilite projesi gerçekleştirilmiş ve 2016 yılında tamamlanmıştır. Fizibilite çalışmasının sonuçları doğrultusunda çeşitli taşınmazlarda restorasyon çalışmaları ile Nasreddin Hoca'nın tanıtımını sağlayacak şekilde işlev kazandırılmasına yönelik faaliyetler yürütülmüştür.

2017-2020 döneminde 4.909.473 TL ödenek aktarılan projeye 2021 yılı yatırım programında 1.000.000 TL ödenek tahsis edilmiş, proje ödeneğinin tamamı uygulayıcı kuruluş hesabına aktarılmıştır. Proje 2022 yılından itibaren yatırım programında yer almamış, 2021 yılı ödenek ve harcama gerçekleşmesi Tablo 27'de ilgili SOP'a dahil edilmiştir.

D. DEĞERLENDİRME

KOP Bölge Kalkınma Programı (KOP BKP) kapsamında 2023 yılı için 142.734.000 TL ödenek ayrılması öngörülmesine rağmen, 2023 yılında Bölge Kalkınma Programı kapsamında tahsis edilen yıl ödeneği tutarı, revize edilen ödenek tutarı ile birlikte 259.400.000 TL olarak gerçekleşmiştir. 2021-2023 dönemi toplamında ise KOP BKP kapsamında tahsis edilen ödenek öngörüsü 394.206.000 TL iken, gerçekleşen ödenek tahsisatı 805.806.780 TL olarak gerçekleşmiştir.

KOP BKP döneminde, ülke genelini ciddi şekilde etkileyen önemli ulusal ve uluslararası olaylar yaşanmıştır. Özellikle ülkemizde ilk olarak 2020 yılında görülen, 2021 yılında devam eden Covid-19 pandemisi ve arkasından 2022 yılında gelen Ukrayna-Rusya Savaşı gibi krizlerin piyasalarda yarattığı olumsuz ekonomik koşullardan ve enflasyonist ortamdan kaynaklı olarak emtia fiyatlarında yükseliş baskısı oluşmuş, dolayısıyla maliyetlerde ciddi artışlar meydana gelmiştir. Söz konusu zorlu koşulları dengelemeye çalışan ve enflasyonla mücadele eden ülke ekonomisi, 2023 yılında yaşanan deprem felaketinden de etkilenmiş, yaşanan süreç tahminlenen maliyetlerde ve ülke önceliklerinde değişiklikler meydana getirmiştir.

KOP BKP kapsamında toplamda en yüksek ödenek “Toprak ve Su Kaynaklarının Sürdürülebilir Kullanımı ve Kırsal Kalkınma” amacına tahsis edilmiştir. Söz konusu amaca yönelik tahsis edilen ödenek tutarı olan 715.995.780 TL, toplam ödenek tutarının yaklaşık %88,85’lik kısmını oluşturmaktadır. Ödenek tahsisatı bakımından, söz konusu amacı sırasıyla %7,11’lik pay ile “Turizm, Sanayi ve Enerjide Ekonomik Büyüme” ve %4,03’lik pay ile “Beşerî ve Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi” takip etmiştir.

KOP BKP kapsamında belirlenen sektörel operasyonel programlardan “Tarımsal su potansiyelinin artırılması” ve “Yerel kurumlarının kapasitesinin geliştirilmesi” programlarına yönelik herhangi bir faaliyet gerçekleştirilememiştir. Bununla birlikte KOP BKP kapsamında belirlenen 22 adet hedefin 11’inde yüzde yüz ve üzeri gerçekleştirmeler oluşmuştur. 5 adet göstergedeki hedef gerçekleştirme yüzdesi 80-99 arasında, 3’ünde 25-80 arasında iken, 3 adeti gerçekleştirilememiştir.

2021-2023 KOP BKP döneminde 770.432.580 TL’lik sermaye transferi ödeneği mali destekleme sağlanan 379 adet projeye tahsis edilmiş, söz konusu tutarın 766.904.685 TL’lik kısmı uygulayıcı kuruluşlara aktarılmıştır. Desteklenen projelerden 187 adedi tamamlanmış, 175’ine yönelik uygulama faaliyetlerine devam edilmekte olup, 17 adedi çeşitli sebeplerden dolayı iptal edilmek zorunda kalmıştır.